

MINISTERUL DE INTERNE
DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 2 (36) - 1989

securitatea

1989

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins**In sprijinul
invățămîntului de
specialitate**— Conceptul și trăsăturile caracteristice ale apărării
naționale — colonel Pavelescu Dumitru și colonel
Iova Ilie . . . . . 3— Rolul aparatului informativ-operativ în preveni-
rea redactării și difuzării de înscrisuri cu conținut
ostil. Organizarea muncii, a cooperării cu sectoa-
rele de profil pentru descoperirea operativă a au-
torilor și difuzorilor de asemenea înscrisuri — lo-
cotenent-colonel Pop Horia și locotenent-colonel
Tamaș Ilie . . . . . 17— Cunoașterea și stăpînirea situației operative din
obiectivele centrale și teritoriale de sinteză cu com-
petențe în planificarea și aprovizionarea tehnico-
materială și în cele din sistemul financiar-bancar,
de normare și retribuire a muncii. Sarcini priori-
tate ale activității informativ-operative în dome-
niul — maior Sirbu Dănuț 23**Interviul
nostru**— Pregătirea contrainformativă și antiinfracțională
a populației — o acțiune continuă, de mare răs-
pundere politică și profesională — colonel
Mihalcea Aurel . . . . . 28**Din experiența
noastră**— Modul cum se acționează pentru prevenirea acti-
vităților dușmănoase desfășurate de elemente ostile
sub acoperirea religiei — locotenent-colonel
Ogășanu Dumitru 34

Contrainformații
militare

In acest
număr

TĂCERE TOTUȘ

Punct ochit —
punct lovit

Arhivele
vorbesc

Caleidoscop

Dicționar

Din presa
străină

- Navigatorii străini — o categorie de elemente care nu trebuie neglijată — locotenent-colonel Dumitru Vasile 37
- Dezvoltarea spiritului de vigilență și combativitate revoluționară — necesitate obiectivă pentru prevenirea scurgerii de date și informații cu caracter secret din unitățile Departamentului Securității Statului — colonel Arvente Ilie 42
- Punerea în dezbatere publică a unor persoane care sînt pe cale să se angreneze în activități ostile, de natură a aduce atingere securității statului — măsură preventivă și educativă de securitate — maior Oлару Alexandru 47
- Prevenirea scurgerii de informații secrete din industria petrolieră, pe fondul acțiunilor de cooperare și al altor activități cu cetățenii străini — locotenent-major Șerban Ion-Lucian 53
- „Recviem” pentru un ambasador — maior Jiga Liviu 56
- Intenții ce nu s-au putut materializa — maior Moga Corneliu 59
- Precara gîndire a... „Filozofului” — maior Mitran Ion 62
- Rudele și cunoștințele — surse de informații — locotenent-colonel Dinescu Constantin și locotenent-colonel Sultan Dumitru 67
- Unele preocupări ale serviciilor de spionaj și contraspionaj pe linia cunoașterii și controlării comportamentului uman — maior Brașoveanu Vasile 71
- Dispozitive explozive improvizate disimulate în diferite obiecte cu aspect inofensiv — locotenent-colonel Rădulescu Nicolae și căpitan Ștefănuț Ion 74
- Securitatea aeroportuară — speranță și scepticism — maior Pîrvu Ion 74
- Fișier editorial și cinematografic 84

Publicația este editată în cadrul Centrului de Informatică și documentare
Redactori : locotenent-colonel Dănaș Dumitru și maior Băltărețu Nicolae
Tehnoredactor : plut. maj. Cârstoiu Dan

„... Trebuie să creăm un spirit mai activ, să dezvoltăm combativitatea revoluționară, disciplina și răspunderea în muncă, în toate domeniile de activitate ! Inclusiv diferitele abateri trebuie să fie discutate în întreprinderi, în cooperative, în instituții. Hotărârile trebuie luate, în primul rînd, în aceste colective și — așa cum am spus la ședința Consiliului de Stat — numai după ce s-au discutat în adunările generale, în consiliile de conducere, cazurile care trebuie judecate de organele de justiție se pot înainta acestora. În afară, desigur, de cazurile deosebit de grave, care intră de la început în competența acestor organe. Dar chiar și cazurile deosebit de grave tot trebuie să fie dezbătute și cunoscute de oamenii muncii din unitățile sau colectivele respective. Și aceasta reprezintă o cerință importantă a participării poporului la întreaga viață și activitate economico-socială, a creșterii răspunderii tuturor categoriilor de oameni ai muncii în elaborarea programelor și conducerea întregii noastre societăți.“

NICOLAE CEAUȘESCU

Cuvîntare la Ședința Comitetului Politic
Executiv al C.C. al P.C.R. din 2 iunie 1989.

CONCEPTUL ȘI TRĂSĂTURILE CARACTERISTICE ALE APĂRĂRII NAȚIONALE

În concepția partidului nostru, apărarea patriei constituie cauză și operă a întregului popor, sarcină fundamentală, patriotică a tuturor oamenilor muncii din România. În această viziune, construcția pașnică și apărarea patriei constituie laturi inseparabile, indisolubile ale operei de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Pornind de la adevărul peremptoriu, reliefat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, că națiunea, statul național vor avea de îndeplinit încă multă vreme de acum înainte un rol predominant în progresul societății umane, partidul nostru a stabilit căile și măsurile concrete de dezvoltare a țării.

Totodată, mutațiile radicale efectuate în toate domeniile vieții economico-sociale a țării, extinderea fără precedent a raporturilor de colaborare multilaterală cu celelalte state și creșterea rolului activ al României pe arena mondială au condiționat și politica Partidului Comunist Român și a statului nostru socialist cu privire la apărarea națională, la ansamblul forțelor chemate să asigure independența și suveranitatea patriei.

1. Contribuția tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la elaborarea concepției de apărare națională

Abordarea problemelor cardinale ale apărării, elucidarea aspectelor de principiu și soluționarea celor practice în perioada inaugurată de Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român poartă pecetea celui ce dă numele epocii pe care o traversăm — conducătorul încercat, stimat și prețuit al partidului, statului și al poporului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Personalitate proeminentă a contemporaneității, oțelită în activitatea clocotitoare dăruită cauzei revoluției, gînditor deosebit de înzestrat și conducător eminent al României socialiste pe calea înfloririi ei

multilaterale, ilustru și activ participant la soluționarea marilor și complexelor probleme ale lumii, președintele României îmbină în chip fericit cunoașterea și prețuirea trecutului glorios al națiunii, înțelegerea prezentului efervescent și a complexelor sale determinări și cerințe cu pregătirea atentă și temeinică a viitorului luminos al patriei.

Comandantul nostru suprem are meritul istoric de a fi în același timp făurorul scutului de apărare al României socialiste. Opera vastă a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU îmbrățișează toate aspectele dezvoltării civilizației socialiste, ea dă rezolvări optime devenirii noastre istorice pe magistrala socialismului și comunismului, între care sarcinile apărării ocupă un loc de seamă. În strânsă legătură cu cotitura generală produsă de Congresul al IX-lea al partidului, problemele apărării au dobândit soluționări calitativ noi. Rapoartele prezentate de secretarul general la congresele și conferințele naționale ale partidului, cuvântările la plenaryle Comitetului Central sau în diferite foruri de stat și obștești, documente de o inestimabilă valoare teoretică și practică, măsurile adoptate în ședințele Consiliului Apărării, sarcinile trasate la adunările cu activul și cadrele de bază ale armatei, precum și cu prilejul participării sale directe la numeroase alte activități militare, cadrul legislativ nou conceput de conducătorul partidului și statului, directivele privind pregătirea militară și politică a armatei, precum și a gărzilor patriotice dau o imagine a grijii partidului pentru întărirea continuă a capacității de apărare, ilustrează elementele definitorii ale politicii, gândirii și practicii militare ale Partidului Comunist Român.

Ampla operă teoretică, gândirea novatoare ale tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU conferă o imagine atotcuprinzătoare asupra apărării naționale și stabilesc sistemul de forțe și componentele sale structurale, relațiile dintre ele, soluțiile practice de acțiune la scara întregii societăți. „*Por-nind de la concepția științifică, materialist-dialectică potrivit căreia apărarea țării constituie sarcina întregului popor, dezvoltăm în același timp forțele militare, forța înarmată a țării, partea înarmată a poporului, care are datoria de a fi gata în orice moment să apere cuceririle socialiste, revoluționare, munca pașnică a națiunii, liniștea ei, să asigure independența României, respingând orice agresiune*”¹, sublinia secretarul general al partidului.

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a conferit noi dimensiuni gândirii și acțiunii politico-militare ale României, i-a asigurat un caracter unitar și, în același timp, permanent deschis. Opera sa conține tezele directoare ale politicii, ideologiei și doctrinei militare ale statului nostru, așa cum

sînt cele referitoare la : caracteristicile și particularitățile războaielor în epoca contemporană și căile preîntîmpinării lor ; caracterul obiectiv necesar al întăririi capacității de apărare atît în perioada luptei pentru construirea noii societăți, cît și după aceea, în perioada făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism ; concepția generală privind apărarea României socialiste, conținutul economic, politic, juridic și militar al acesteia ; rolul determinant al factorilor economico-materiali în crearea și întărirea potențialului de apărare ; evoluția raportului om-tehnică în condițiile actualei revoluții științifico-tehnice, ale impactului ei asupra armamentului și celorlalte mijloace de luptă ; creșterea rolului factorului subiectiv, conștient în lupta armată ; principiile de organizare, rolul și misiunile forțelor care concură la apărare și conducerea lor de către forurile naționale de decizie, ca atribut fundamental, inalienabil și imprescriptibil al suveranității statului nostru, ca o condiție de bază a soluționării corespunzătoare, realiste a tuturor problemelor ce se ridică în acest domeniu.

Fundamentînd opțiunea doctrinei militare naționale cu privire la tipul de război pe care ar fi nevoită să-l ducă România socialistă, conducătorul partidului și statului nostru a elaborat un ansamblu de principii, teze și idei care au la bază scopul politic urmărit, adeziunea totală a poporului la realizarea acestuia, hotărîrea lui fermă ca, în situația în care patria va fi atacată de orice agresor, să aplice strategia războiului popular de apărare în forma sa integrală și mobilizîndu-și toate forțele, folosind toate mijloacele, formele și procedeele specifice acestui tip de război, să facă orice sacrificiu pentru înfrîngerea inamicului și dobîndirea victoriei.

Teza comandantului suprem al forțelor noastre armate cu privire la scopul politic al războiului întregului popor exprimă, profund și concis, țelurile și interesele supreme ale poporului român în edificarea și apărarea societății socialiste multilateral dezvoltate, în lupta pentru menținerea și consolidarea păcii și prieteniei între toate popoarele lumii contemporane. În repetate rînduri s-a subliniat că „*Niciodată nu vom duce un război de agresiune, nu vom pune în pericol libertatea altui popor. Vom apăra însă cu orice preț independența și libertatea patriei noastre*”².

Acest scop politic al războiului întregului popor a fost statuat în Legea privind organizarea apărării naționale a R.S.R., care stipulează că „*Apărarea patriei, a suveranității și independenței naționale, a unității și integrității sale teritoriale, în cazul unei agresiuni armate sau al altor acțiuni îndreptate împotriva cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii din Republica Socialistă România, este o datorie sfîntă a fiecărui*

¹ NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 25, Editura politică, București, 1984, pag. 41.

² NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 17, Editura politică, București, 1979, pag. 80.

„cetățean român, bărbat sau femeie, indiferent de naționalitate“.³ Așadar, scopul politic al războiului întregului popor exprimă interesele vitale ale poporului român cu privire la asigurarea independenței, suveranității și integrității teritoriale a țării, apărarea orînduirii socialiste, a cuceririlor revoluționare ale oamenilor muncii pe calea edificării noii societăți. Prin caracterul său vital și nobil, el unește politica, etica și strategia într-un tot unitar și conferă luptătorilor o mare superioritate morală față de trupele agresorului.

Scopul politic al războiului întregului popor determină, la rîndul său, obiectivul fundamental al strategiei noastre în domeniul apărării patriei. Elaborînd teza cu privire la conținutul obiectivului strategic, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU sublinia că: „... obiectivul nostru strategic este apărarea patriei, (...) nu avem altă strategie decît să asigurăm ca pămîntul românesc să nu fie victima vreunei agresiuni imperialiste, a politicii de forță (...). Strategia noastră este legată de asigurarea independenței țării (...).“⁴

Conceptul de război al întregului popor, fundamentat de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a fost elaborat într-o formă concisă și clară, pentru prima dată, în Raportul la cel de-al X-lea Congres al partidului, unde se arăta: „Noi apreciem că un război antiimperialist, un război de apărare nu poate fi decît un război popular și că victoria se va obține nu numai pe frontul de luptă, ci prin lupta generală a întregului popor“.⁵

Reflectînd la situația, interesele și posibilitățile României socialiste, valorificînd experiența universală a războaielor populare de apărare și ridicînd pe o treaptă nouă, superioară, tradițiile militare înaintate ale poporului român, conceptul de război al întregului popor a fost dezvoltat în perioada ce a urmat după Congresul al X-lea, în Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, în celelalte documente adoptate de congresele și conferințele naționale ulterioare ale partidului, în hotărîrile plenarelor Comitetului Central, în valoroasa operă teoretică a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU.

2. Conceptul de apărare națională

În concepția Partidului Comunist Român, **apărarea națională** a României socialiste reprezintă ansamblul tuturor măsurilor și acțiunilor

³ Legea nr. 14/1972, pag. 5.

⁴ NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 13, Editura politică, București, 1977, pag. 452.

⁵ NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 4, Editura politică, București, 1970, pag. 300.

politice, economice, militare, demografice, tehnico-științifice, diplomatice, juridice, culturale, psihologice, administrativ-teritoriale, cu caracter intern și internațional, care se iau din timp de pace și se continuă în timp de război, cu scopul de a asigura independența, suveranitatea și integritatea teritorială a patriei, climatul de liniște și securitate necesar dezvoltării multilaterale a societății noastre socialiste, împotriva oricăror forțe agresive care ar atenta la cuceririle revoluționare și la libertatea națiunii.

Conceptul de apărare națională este conceptul politic ce stă la baza doctrinei militare a țării noastre. El definește scopul unic și esențial, cu profundă semnificație socială, patriotică, al politicii militare a Partidului Comunist Român.

„Consider necesar să afirm încă odată — sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — ...că România socialistă nu urmărește și nu va urmări nîciodată țeluri agresive, împotriva vreunui stat, că în orice împrejurări, întotdeauna, patria noastră, poporul român va lupta numai și numai pentru apărarea independenței și suveranității sale, împotriva oricărei încercări de dominație și asupra, pentru a asigura națiunii noastre dreptul de a-și făuri societatea socialistă și comunistă în mod liber, în conlucrare cu celelalte țări socialiste“⁶.

Analiza conceptului de apărare națională a României socialiste relevă două trăsături deosebit de importante ale acesteia: caracterul defensiv și caracterul național. Faptul că nu ne propunem alt scop în domeniul militar decît apărarea patriei conferă întregii activități desfășurată în această direcție, inclusiv luptei armate pentru respingerea unei agresiuni, un conținut politic progresist, pe deplin just, în concordanță cu necesitățile obiective ale progresului social, cu interesele fundamentale ale poporului. Caracterul național al doctrinei arată că ea pornește de la situația și condițiile specifice ale României, ținînd seama de tradițiile, posibilitățile, aspirațiile și drepturile ei legitime, întemeindu-se pe eforturile și voința întregii națiuni de a-și apăra cuceririle revoluționare, independența și libertatea, munca pașnică de construire a socialismului și comunismului.

Rezolvarea tuturor problemelor apărării patriei în conformitate cu interesele fundamentale ale poporului, cu politica internă și externă a Partidului Comunist Român reprezintă atributul firesc, inalienabil și de importanță esențială al independenței și suveranității naționale ale statului nostru. Nici un fel de ingerință nu poate fi acceptată în acest domeniu, deoarece ea ar afecta grav dreptul națiunii de a fi stăpînă pe des-

⁶ NICOLAE CEAUȘESCU, *Cuvîntare la adunarea activului de comandă și de partid de bază din armată*, în „Munca politică în armata Republicii Socialiste România“, nr. 10, 1976, pag. 6—7.

tinele sale. Independența națională, libertatea, suveranitatea, idealul comunist de viață sînt valori supreme ale societății noastre, în promovarea cărora doctrina militară a României socialiste este angajată plener.

Între suveranitatea națională și apărarea patriei există o legătură indisolubilă, o condiționare reciprocă. Doctrina apărării naționale, toate măsurile care se iau în acest domeniu au drept scop apărarea independenței și suveranității patriei noastre. Pe de altă parte, independența și suveranitatea națională creează condițiile cele mai favorabile pentru rezolvarea problemelor apărării în deplină cunoștință de cauză, în concordanță cu posibilitățile și cerințele reale ale dezvoltării țării pe plan economic, politic, social și militar.

Conceptul de apărare națională se află, de asemenea, într-o legătură indisolubilă cu cel de capacitate de apărare a patriei. Apărarea națională nu poate fi asigurată fără o preocupare permanentă a partidului și statului, a tuturor oamenilor muncii, pentru întărirea capacității de apărare a patriei.

Noțiunea de capacitate de apărare a patriei desemnează totalitatea posibilităților economice, tehnice, științifice, umane, moral-politice, militare și de altă natură de care dispune țara la un moment dat și prin a căror mobilizare ia naștere forța necesară pentru a da riposta oricărei agresiuni.

În sens politico-strategic, conceptul de apărare a patriei desemnează opțiunea militară a statului pentru un război defensiv, avînd drept scop respingerea unei agresiuni. El nu poate fi și nu trebuie să fie confundat cu conceptul de apărare strategică, pentru următoarele considerente :

a) primul desemnează scopul general al războiului de apărare a țării, iar cel de-al doilea semnifică forma de acțiune strategică adoptată într-o anumită etapă a războiului, pe întregul teatru de acțiuni militare sau pe anumite direcții ale acestuia ;

b) între sferele celor două concepte există un raport de incluziune, precum și unul de subordonare a celei de-a doua față de prima, întrucît în cadrul mai larg al războiului de apărare pot exista concomitent sau succesiv atît acțiuni defensive, cît și acțiuni ofensive.

Nu în ultimă ordine ca importanță, se cuvine a releva fundamentarea științifică a conceptului de apărare națională, în sensul asimilării principiilor de bază ale științei și artei militare, valorificării concluziilor ce se desprind din studiul conflictelor armate ale epocii noastre în organizarea și ducerea acțiunilor de luptă. Aceasta presupune racordarea la caracteristicile luptei armate moderne, la dezvoltarea strategiei, artei operative și tacticii, precum și cercetarea permanentă a noilor fenomene, a tendințelor ce se manifestă în practica militară.

Apărarea teritorială este parte componentă a apărării naționale și reprezintă conceptul strategic care exprimă necesitatea valorificării și integrării forțelor și mijloacelor existente pe plan local, potrivit organizării teritorial-administrative a țării, în efortul general al apărării naționale, în organizarea și desfășurarea războiului întregului popor. Acesta a fost elaborat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU în strînsă legătură cu dezvoltarea societății socialiste românești, cu principiile și structura sistemului de conducere democratică a societății, relevînd importanța lor pentru apărarea patriei : „*Pornim de la faptul că apărarea patriei constituie îndatorirea fundamentală a întregului nostru popor. De aceea, este necesar să dezvoltăm toate formele de pregătire militară și de apărare a țării, să întărim și să dezvoltăm activitatea gărzilor muncitorești, a unităților de pregătire militară a tineretului, să organizăm apărarea teritorială, în care (...) autoconducerea și autoaprovizionarea reprezintă un factor de importanță deosebită.*”⁷

În strînsă legătură cu apărarea teritorială se află **conceptul de transformare a tuturor localităților și unităților economico-sociale în adevărate cetăți de muncă, luptă și apărare.**

Valențele teoretice și implicațiile practice ale acestui concept se vădesc pe multiple planuri. În primul rînd, apare legătura indisolubilă ce se stabilește între munca în producție, dezvoltarea economico-socială a localităților, întreprinderilor, instituțiilor și rolul lor în lupta armată, în apărarea țării.

În al doilea rînd, localitățile și întreprinderile devin obiective de apărare. Ca urmare, ele trebuie să dispună de forțele și mijloacele necesare și să se organizeze în vederea autoapărării.

În al treilea rînd, conceptul menționat semnifică creșterea importanței localităților și unităților economico-sociale în organizarea și desfășurarea acțiunilor de luptă, prin includerea lor în fișiile de apărare ale unităților și marilor unități ale armatei sau în structura apărării teritoriale.

Studiile efectuate în ultimii ani arată că includerea localităților și obiectivelor economico-sociale în dispozitivele trupelor are multiple implicații în operația de apărare. Astfel, ele constituie puncte tari pe care se sprijină raioanele, pozițiile și fișiile de apărare, obstacole puternice care contribuie la disocierea efortului forțelor inamice și la slăbirea ritmului de ofensivă al acestora, creează condiții favorabile pentru executarea contraatacurilor și contraloviturilor menite să lichideze pătrunderile realizate de inamic în dispozitivul propriu.

⁷ NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 24, Editura politică, București, 1983, pag. 39—40.

Apărarea zonală este o altă componentă a apărării naționale, concepută a se desfășura pe plan local, în care forțele dintr-o anumită zonă, ce include o suprafață de teritoriu din unul sau mai multe județe limitrofe, indiferent de subordonare, acționează întrunit, după o concepție unitară, pentru respingerea acțiunilor ofensive ale agresorului, nimicirea desantului aerian, trupelor aeromobile, grupurilor de cercetare-diversiune și elementelor teroriste ale inamicului.

Forțele care desfășoară acțiuni de luptă în cadrul apărării zonale au o compunere eterogenă și o valoare diferită, fiind alcătuite din unități ale armatei și Ministerului de Interne, gărzi patriotice și alte formațiuni de apărare.

Apărarea zonală poate rezulta ca urmare a necesității păstrării unor spații vitale ale țării, cu obiective de mare valoare, sustragerii unor grupări de forțe proprii de sub loviturile inamicului, neangajării în forță a agresorului de la început în ocuparea anumitor zone sau imposibilității pătrunderii acestuia în ele, luptei în încercuirea de lungă durată a unor forțe proprii sau a acțiunilor dinamice și de mare intensitate duse de formațiunile de rezistență, de alte elemente ale sistemului de apărare națională și populație.

Concepția Partidului Comunist Român despre apărarea patriei a fost statuată într-un cadru juridic și organizatoric adecvat, prin elaborarea și adoptarea Legii privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România. Prin aceasta s-a legiferat, pentru prima dată, un sistem unitar de pregătire a populației, economiei și a teritoriului pentru apărare, precizându-se detaliat atribuțiile care revin în acest domeniu tuturor organelor puterii și administrației de stat, instituțiilor și organizațiilor obștești.

3. Trăsăturile apărării naționale

În conformitate cu noile orientări ele sînt determinate în special de conjunctura politico-militară internațională, scopurile urmărite, forțele participante, caracteristicile geoclimatice ale teritoriului național și de caracterul acțiunilor desfășurate pe uscat, în aer și pe apă.

Acestea se referă la:

a) Legitimitatea apărării naționale.

Este izvorită din dreptul sacru al poporului român la libertate, suveranitate, independență națională și integritate teritorială. Din punct de vedere juridic, războiul de apărare a patriei dus de întregul popor este un război legitim, deoarece scopul său politic este în deplină concordanță cu legalitatea internațională, cu dreptul internațional contemporan. Ca-

racterul războiului reflectă hotărîrea națiunii noastre de a-și apăra patria, fără a afecta, în nici un fel, interesele altor state și popoare neagresoare. Legitimitatea juridică a războiului de apărare are o importanță doctrinară deosebită, deoarece ea constituie condiția hotărîtoare în fixarea atitudinii popoarelor, a opiniei publice mondiale față de țara devenită victimă a unei agresiuni.

b) Caracterul național.

Ca amploare spațială, operațiile vor fi duse, de regulă, pe teritoriul național și numai în situații de excepție, în afara frontierei de stat. Rezultată din însuși scopul politic al războiului de apărare a patriei, această trăsătură relevă adevărul incontestabil potrivit căruia România socialistă nu își propune să acționeze pe teritoriul altor țări, nu are în nici un fel intenția de a acționa împotriva altor popoare. „Numai în condițiile urmării adversarului — arăta tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU —, va trebui să trecem granița pentru a apăra patria, și numai în condițiile realizării — desigur — a obligațiilor în cadrul alianțelor noastre, dar tot în condițiile respingerii unei agresiuni imperialiste”.⁸

Datorită suprafeței restrinse a țării noastre și a posibilităților pe care le are inamicul de a trece la agresiune pe mai multe direcții, de a acționa cu aviația și a folosi desantul aerian și trupele aeromobile asupra unor obiective din adîncime, doctrina militară națională prevede că acțiunile militare s-ar putea desfășura pe întreg teritoriul național, încă din primele momente ale conflictului armat. Ca urmare, măsurile privind menținerea cu fermitate a localităților, întreprinderilor și unităților economico-sociale, pregătirea teritoriului pentru apărare, precum și înzestrarea și instruirea tuturor forțelor luptătoare, a întregii populații, au drept scop transformarea, în ultimă instanță, a întregii țări într-o adevărată cetate inexpugnabilă și valorificarea la maximum a condițiilor de climă și relief, în lupta împotriva cotropitorilor.

c) Caracterul complex.

Avînd în vedere varietatea conflictului armat care ar putea să-i fie impus statului nostru, precum și diversitatea forțelor și mijloacelor participante, conducerea unitară politico-militară de către partid a eforturilor de război va asigura desfășurarea tuturor acțiunilor, indiferent de natura lor, într-o concepție armonioasă, în vederea realizării scopului strategic general urmărit. În doctrina militară românească, acest deziderat deosebit de important s-a soluționat pe baza principiului privind dreptul

⁸ NICOLAE CEAUȘESCU, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 25, Editura politică, București, 1984, pag. 342.

suveran, inalienabil al organelor constituționale ale țării de a decide asupra tuturor problemelor privind apărarea națională, conducerea exclusivă de către Partidul Comunist Român a forțelor armate, a întregului sistem al apărării naționale.

Pe baza acestui principiu, conducerea unitară politico-militară a eforturilor de război a fost astfel concepută și organizată, încât să asigure, din timp de pace, pregătirea întregii populații, a teritoriului și economiei naționale, iar în război să permită coordonarea și conducerea strategică a acțiunilor de luptă duse de către toate elementele componente ale sistemului apărării naționale.

d) *Caracterul inverșunat, împotriva unui agresor puternic.*

Potrivit conceptului de apărare națională războiul va fi dus împotriva unui agresor cu o mare capacitate combativă, care dispune de o gamă largă de mijloace de luptă moderne, de o mare superioritate, în special în trupe blindate, mijloace de atac aerian și naval, de luptă radio-electronică.

Ca urmare a scopurilor decisive urmărite de ambele părți, acțiunile de luptă vor avea, de la început, un caracter deosebit de inverșunat și se vor duce în condiții complexe. Deoarece agresorul va intenționa să obțină decizia într-un timp scurt, este de presupus că el va trece la ofensivă prin surprindere, simultan pe mai multe direcții, unele convergente, cu folosirea pe scară largă a aviației, trupelor de desant, a celor aeromobile și de cercetare-diversiune, precum și a unor puternice grupări de blindate, în condițiile deținerii supremației în aer și pe mare. Dezvoltând ofensiva în ritm rapid, de-a lungul comunicațiilor, inamicul va urmări cucerirea, într-un timp cât mai scurt, a obiectivelor economice vitale și a principalelor centre politico-administrative pentru a dezorganiza conducerea și a lipsi statul nostru de baza tehnico-materială necesară continuării războiului. În consecință, pentru a contracara în mod eficace acțiunile agresorului, conceptul de apărare națională prevede luarea din timp a tuturor măsurilor necesare pentru ca, încă de la începutul declanșării agresiunii, întregul organism social al țării să se transforme într-un puternic sistem de apărare, în așa fel încât oriunde s-ar afla invadatorul să întâlnească riposta hotărâtă a întregului popor român, care nu va permite în nici un fel afectarea valorilor naționale materiale și spirituale, a existenței sale libere și independente.

e) *Marea diversitate a formelor de împotrivire față de agresor.*

Din acest punct de vedere trebuie arătat că în concepția de apărare națională nu se resping aprioric experiența războiului clasic, formele și procedeele de luptă folosite în cadrul acestuia. Cele care au o

valabilitate generală se vor folosi și în războiul întregului popor, fiind adaptate la cerințele doctrinei militare naționale. În același timp, doctrina militară românească actuală pune accent pe elaborarea unor forme și procedee specifice, care să asigure ridicarea la luptă a maselor populare, acțiunea lor eficace, precum și valorificarea deplină a tuturor resurselor națiunii în confruntarea cu agresorul. Această cerință rezultă și din diversitatea organizării, înzestrării și pregătirii specifice fiecărui element al sistemului apărării naționale, din îmbinarea acțiunilor de luptă ale trupelor cu cele duse de către formațiunile de apărare și de rezistență, precum și din necesitatea înfringerii unui inamic superior în forțe armate și ca înzestrare cu tehnică militară.

f) *Războiul de lungă durată.*

Se anticipează că agresorul va urmări să-și atingă obiectivele în timp scurt, pentru a evita pierderile mari în oameni și tehnică de luptă, precum și complicațiile ce se pot ivi pe plan internațional. Zădărnicierea scopurilor politico-militare urmărite de agresor, în condițiile în care acesta poate dispune de o mare superioritate în forțe armate și în înzestrare tehnică, impune ca, inițial, unitățile și marile unități ale armatei, unitățile centrale și teritoriale de securitate și ale Ministerului de Interne, formațiunile de apărare și cele de rezistență să pună acentul pe hărțuirea permanentă a inamicului, în vederea întârzierii, uzării fizice și morale a agresorului, realizării unui climat de nesiguranță pentru trupele acestuia și, abia în final, după ce i-au produs pierderi importante, să-i oprească înaintarea, creînd condiții favorabile trecerii la ofensivă. Ca urmare, războiul se poate prelungi peste prevederile agresorului, iar în anumite situații, va căpăta un caracter de durată, urmărindu-se epuizarea inamicului și crearea condițiilor interne și externe favorabile trecerii la nimicirea sau alungarea sa peste frontieră.

Din punct de vedere al mijloacelor de luptă ce vor fi folosite, se consideră că agresorul poate întrebuița armele de nimicire în masă, îndeosebi în situația când nu va reuși să realizeze scopurile politico-militare urmărite într-un timp scurt și dacă intervenția sa capătă trăsăturile unui conflict armat de lungă durată. Ca urmare, apare necesitatea ca acțiunile de luptă să fie concepute și duse de către forțele proprii în condițiile în care există permanent pericolul folosirii armelor de nimicire în masă de către inamic, precum și de a se lua toate măsurile pentru trecerea oportună de către trupele noastre la întrebuițarea acestor mijloace, la ordinul Consiliului Apărării Republicii Socialiste România.

Datorită tuturor acestor trăsături caracteristice apărării naționale, războiul întregului popor pentru apărarea patriei întrunește condițiile unui război modern. Astfel, el este dus cu armament și tehnică de luptă

moderne, incluzînd aviația, blindatele, artileria și rachetele terestre, artileria și rachetele antitanc și antiaeriene cu performanțe ridicate.

În același timp, structura organizatorică a tuturor forțelor și mijloacelor participante la războiul de apărare națională asigură ducerea unor acțiuni de luptă pe întreg teritoriul, în condițiile de relief și climă specifice țării noastre, într-un ritm rapid, executarea unor lovituri puternice asupra agresorului, precum și a unei largi manevre de forțe și mijloace.

g) *Caracterul modern.*

Armata, dispunînd de toate categoriile de forțe necesare și fiind dotată cu mijloace de luptă perfecționate și temeinic instruită, este capabilă ca, împreună cu celelalte componente ale sistemului apărării naționale, să imprime războiului întregului popor un caracter modern. Acest caracter este determinat de aplicarea principiilor, formelor și procedeelelor moderne de ducere a acțiunilor de luptă, elaborate în conformitate cu cerințele doctrinei militare naționale.

Înțelegerea clară a esenței social-politice, a conținutului și trăsăturilor caracteristice apărării naționale constituie o condiție de bază pentru însușirea, în ansamblu, a doctrinei militare naționale, pentru aplicarea principiilor acesteia în întregul proces instructiv-educativ, așa cum cere Directiva comandantului suprem al Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România, privind pregătirea militară și politică a armatei.

Colonel **Pavelescu Dumitru**
Colonel **Iova Ilie**

★ ★ ★

ROLUL APARATULUI INFORMATIV-OPERATIV ÎN PREVENIREA REDACTĂRII ȘI DIFUZĂRII DE ÎNSCRISURI CU CONȚINUT OSTIL. ORGANIZAREA MUNCII, A COOPERĂRII CU SECTOARELE DE PROFIL PENTRU DESCOPERIREA OPERATIVĂ A AUTORILOR ȘI DIFUZORILOR DE ASEMENEA ÎNSCRISURI

Realizările obținute de poporul român în anii construcției socialiste în domeniile social-politic, economic și cultural-educativ au avut ca rezultată firească și formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a maseilor, inclusiv eradicarea din concepțiile oamenilor a rămășițelor retrograde ale fostei orînduiri burghezo-moșierești.

Rolul hotărîtor în obținerea acestor rezultate l-a avut Partidul Comunist Român în frunte cu secretarul său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, care, după Congresul al IX-lea, a jalonat obiectivele majore ale dezvoltării patriei noastre și a stabilit strategia și tactica ce trebuie aplicate în mod creator la condițiile specifice din Republica Socialistă România pe baza principiilor socialismului științific și a materialismului dialectic. În numeroase prilejuri secretarul general al partidului a relevat însă și faptul că, cu toate succesele obținute, s-a constatat o anumită rămînere în urmă a conștiinței sociale față de dezvoltarea forțelor de producție, situație ce impune în mod necesar acțiuni intense pentru ridicarea nivelului de pregătire politico-ideologică și profesională a tuturor oamenilor muncii, în așa fel încît aceștia să fie în măsură să soluționeze complexe probleme cu care se confruntă în procesul de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

S-a subliniat, totodată, că în societate mai există oameni în a căror conștiință continuă să se manifeste reminiscențe ale ideologiei vechii orînduiri sociale și, sub influența propagandei antiromânești desfășurată din străinătate, adoptă o poziție ostilă față de realizările socialiste ale poporului nostru, punîndu-se uneori chiar în slujba dușmanilor patriei.

Situația cu care ne confruntăm în prezent pe linia informațiilor interne este puternic marcată de o ofensivă virulentă și fără precedent a cercurilor și grupărilor reacționare din străinătate, a posturilor de radio occidentale, care vizează incitarea și instigarea unor categorii de persoane la acte cu consecințe grave pentru securitatea și ordinea internă. Sub influența acestei propagande, unele elemente încearcă să denigreze realitățile social-politice din țara noastră, calomniază și amenință cu

acte de violență, scontînd că în acest mod vor reuși o anumită destabilizare politico-socială. Pentru a-și pune în aplicare astfel de intenții și a îngreuna misiunea organelor de securitate de depistare a lor, o parte din acestea recurg la conceperea, redactarea și difuzarea de înscrisuri cu conținut necorespunzător, folosind o multitudine de metode și mijloace, în acest mod exprimîndu-și concepțiile, sentimentele și atitudinile ostile față de orînduirea socială din Republica Socialistă România, căutînd să incite și alte persoane la acțiuni ostile și considerînd că anonimatul le va feri de tragerea la răspundere.

Redactarea de înscrisuri cu conținut necorespunzător este, în general, o activitate la îndemîna oricui, presupunînd materiale deosebit de variate ca formă, mod de realizare și aspecte abordate, între care menționăm: însemne, inscripții, fițuici și scrisori, de la cele mai simple în formă și conținut, pînă la așa-zisele apeluri și programe, realizate cu scris cursiv, tipografic minuscul sau majuscul, cu ajutorul unor șabloane, matrițe, litere de tipografie, calculatoare electronice etc. Dacă practica organelor de securitate a demonstrat că în majoritatea cazurilor autorii s-au rezumat doar la difuzări, fără a întreprinde și alt gen de acțiuni, ar fi cu totul greșit și deosebit de grav să se tragă concluzia că activitatea acestora ar fi mai puțin periculoasă și, drept consecință, măsurile de identificare a lor pot fi tărăgănate în mod nejustificat.

Necunoașterea autorilor, a împrejurărilor în care au fost concepute, redactate și difuzate înscrisurile, a mediilor din care provin aceștia, a scopului urmărit prin acțiunea respectivă, precum și a eventualilor autori morali reclamă pentru clarificare întreprinderea operativă de măsuri ofensive și eficiente care să asigure identificarea și soluționarea imediată a cazurilor. Din analiza înscrisurilor anonime a rezultat însă că în multe situații autorii sînt persoane iresponsabile, cu afecțiuni neuropsihice. Și în aceste cazuri, identificarea se impune ca o necesitate, deoarece acțiunile categoriilor de persoane menționate pot produce efecte deosebit de grave. Analiza conținutului unor înscrisuri, a modului de realizare și difuzare a lor atestă, în numeroase cazuri, implicarea în astfel de acțiuni a unor persoane cu pregătire intelectuală și tehnică superioară, dominate de profunde concepții și sentimente dușmănoase care, sub influența propagandei ostile, antiromânești exercitată din exterior, acționează virulent, ignorînd pericolozitatea faptelor lor. Urmare acestei propagande, autorii și difuzorii unor înscrisuri cu conținut dușmănos prezintă acțiunile lor ca fiind ale unor organizații, grupări sau chiar partide de opoziție.

Consecințele unor asemenea fapte sînt deosebit de periculoase și datorită faptului că, de regulă, multe înscrisuri ajung în posesia cetățenilor, influențîndu-le starea de spirit și conduita, iar în unele cazuri, pe

diverse căi, sînt transmise în străinătate unde pe seama lor se brodează acțiuni propagandistice antiromânești. Datele referitoare la autorii identificați și cercetați informativ în 1988 și 1989 au pus în evidență că mulți dintre aceștia provin din rîndul persoanelor fără antecedente politice sau penale reacționare, au un scăzut nivel politic și de cultură generală, sînt ușor influențabili, interpretînd eronat și fără discernămint politic anumite măsuri întreprinse de partidul și statul nostru în diverse domenii de activitate.

În acest context, referindu-ne la mutațiile intervenite în situația operativă generală de securitate, menționăm că acestea au determinat schimbări și în problema înscrisuri dușmănoase, atît în ceea ce privește virulența problematicii abordate, cît și în modul de redactare și difuzare a lor. De asemenea, se impune o reconsiderare a activității desfășurate de organele de securitate în această problemă, vizîndu-se în primul rînd mobilizarea întregului potențial informativ în vederea obținerii de date și informații care să conducă la depistarea operativă a autorilor sau descoperirea persoanelor cu astfel de preocupări, înainte ca acestea să-și pună în aplicare planurile și intențiile lor ostile.

Avîndu-se în vedere pericolozitatea unor astfel de activități, în cadrul atribuțiilor ce le revin pe linia cunoașterii și previzionării oricăror manifestări ostile sau fapte antisociale, unitățile centrale și teritoriale de securitate, cu sprijinul celorlalte forțe ale Ministerului de Interne, acționează în vederea prevenirii difuzării de înscrisuri anonime cu conținut necorespunzător, identificării autorilor acestora și neutralizării unor asemenea acțiuni. De asemenea, unitățile ce au de soluționat astfel de cazuri sînt chemate să facă totul pentru ca nici o acțiune de acest gen să nu rămînă neclarificată.

Pentru prevenirea difuzărilor de înscrisuri și identificarea autorilor de pe raza de competență, va fi mobilizat întregul efectiv al inspectoratelor care desfășoară activitate informativă, cu respectarea principiilor compartimentării și secretizării muncii, iar unitățile centrale și teritoriale de securitate vor stabili, pe linii de muncă, elementele pretabile a con-cepe, confecționa, redacta și difuza înscrisuri anonime cu conținut dușmănos, urmînd ca pe baza evidențelor proprii să procure probe de scris corespunzătoare, care să fie trimise Unității Speciale „S”.

În același cadru, trimestrial, securitățile județene și Securitatea municipiului București vor analiza modul de respectare și aplicare a prevederilor Decretului 98/1983 privind regimul aparatelor de multiplicat, materialelor necesare reproducerii scrierilor și mașinilor de scris.

Referitor la activitățile informative și tehnico-operative ce trebuie avute în vedere pe linia prevenirii conceperii, realizării și difuzării înscrisurilor anonime cu conținut dușmănos, ordinele pe această linie

stipulează că unitățile centrale și teritoriale de securitate vor acționa prin toate mijloacele muncii specifice pentru cunoașterea și depistarea faptelor și fenomenelor de natură a crea nemulțumiri ce ar putea fi folosite de elementele dușmănoase în incitarea la săvârșirea unor acțiuni de dezordine pe fondul cărora să se treacă la redactarea și difuzarea de înscrisuri anonime cu conținut necorespunzător. O atenție deosebită se va acorda situațiilor operative create ca urmare a unor reorganizări, redistribuiri în rîndul personalului muncitor, altor măsuri administrative, acționîndu-se cu perseverență pentru cunoașterea, prevenirea și contracararea degenerării lor în fapte și stări de spirit negative în obiectivele, locurile și mediile date în competență. În cadrul măsurilor informativ-operative întreprinse asupra elementelor cuprinse în baza de lucru, pe profil de muncă, precum și în locurile și mediile categoriilor de persoane din sfera de competență, atenție deosebită se va acorda extinderii controlului asupra tuturor persoanelor care, datorită manifestărilor, comportamentului și modului de viață, pot fi atrase ori se pot angrena în acțiuni de concepere, redactare sau difuzare a unor înscrisuri cu conținut dușmănos. În scopul menționat, se va acționa prioritar asupra persoanelor care :

- ◆ se erijează în exponenți ai unor așa-zise partide, organizații sau grupări de opoziție ;
- ◆ solicită prin diverse moduri intervenția unor puteri străine ;
- ◆ concep și redactează poezii, schițe, anecdote cu substrat politic, memorii cu caracter calomniator și ofensator la adresa orînduirii sociale și de stat ;
- ◆ proferează injurii și calomnii la adresa politicii partidului și statului nostru ;
- ◆ sînt preocupate de lansarea unor zvonuri, comentarii sau speculații cu caracter de instigare la acte turbulente, anarhice, protestatare și de dezordine ;
- ◆ sînt cunoscute cu manifestări dușmănoase ;
- ◆ au aparținut unor partide și organizații reacționare, naționalist-fasciste, iredentiste și nu au renunțat la ideile lor (se au în vedere și descendenții acestora) ;
- ◆ audiază frecvent sau colportează știrile transmise de posturile de radio occidentale ori sînt preocupate să intre în legătură cu oficiile de propagandă reacționară ;
- ◆ încearcă să folosească canalul poștal în scopul incitării unor persoane sau organizații din afară de a desfășura activități antiromânești ;
- ◆ au preocupări de a întocmi și preda di... și memorii ocolind căile legale sau profitînd de... lități politice ;

◆ fac parte din rîndul sectelor și cultelor sau încearcă să creeze false probleme de ordin religios ;

◆ sînt cunoscute cu intenții de a comite acte teroriste sau de atentat atît direct, cît și ca instigatori la asemenea acțiuni ;

◆ folosesc aparate de multiplicat (xeroxuri, gestettnere, șapirografe, termofaxuri, mijloace foto), litere sustrate din tipografii și alte materiale cu regim special, în scopul confecționării de înscrisuri anonime cu conținut dușmănos ;

◆ au fost identificate ca autori de înscrisuri anonime cu conținut dușmănos și se dețin informații că intenționează sau sînt pretabile să-și reia activitatea ;

◆ invocă pretinsa nerespectare a drepturilor și libertăților omului în România ;

◆ au făcut parte din grupări și anturaje destrămate de organele de securitate ;

◆ sînt cunoscute cu afecțiuni neuropsihice și preocupări de scriere a unor materiale cu conținut necorespunzător ;

◆ dețin în mod clandestin mijloace de multiplicat și se sustrag înregistrărilor acestora în conformitate cu actele normative în vigoare ;

◆ sînt preocupate să colecționeze diverse publicații în vederea decupării de cuvinte și litere pentru realizarea unor texte ;

◆ efectuează vizite la ambasade sau fac parte din diferite anturaje ale unor străini ;

◆ vin în țară în calitate de turiști sau vizitatori la rude și sînt semnalări că intenționează să difuzeze înscrisuri cu caracter ostil ;

◆ au solicitat emigrarea sau efectuarea de călătorii temporare în străinătate și nu li s-a acordat viza ș.a.

Toate aceste categorii de persoane vor fi luate în evidență, potrivit competențelor, în dosarele de obiectiv sau problemă, de către unitățile centrale de securitate ori securitățile județene și cea a municipiului București, iar asupra lor vor fi întreprinse măsuri informativ-operative de cunoaștere permanentă a acțiunilor ce preconizează a le desfășura, concomitent cu obținerea scriptelor de comparație complete, pe baza unor evidențe stricte, ce vor fi păstrate la compartimentele „S“ județene ori la Securitatea municipiului București.

În cadrul activității informativ-operative desfășurată de unitățile centrale și teritoriale în obiectivele, locurile și mediile din competență, se va avea în atenție și inițierea de măsuri, de la caz la caz, care să conducă la prevenirea apariției de înscrisuri, iar în situația cînd difuzarea a avut loc — la limitarea efectelor acesteia.

În cazurile în care situația operativă permite, unitățile centrale și teritoriale de securitate vor studia posibilitatea organizării de puneri în

dezbateri publică sau în discuția colectivelor de muncă a unor elemente de pe raza de competență ce se dedau la acțiuni de redactare și difuzare de înscrisuri cu conținut necorespunzător. Acțiuni similare vor fi inițiate cu sprijinul organelor de procuratură și justiție, în cazurile care au făcut obiectul unor măsuri cu caracter penal.

Securitățile județene și Securitatea municipiului București, cu sprijinul conducerii inspectoratelor Ministerului de Interne, vor dispune măsuri de instruire și pregătire temeinică a rețelei informative, a lucrătorilor de filaj și investigații, a organelor de miliție și a celorlalte forțe participante la executarea unor patrule, pînde și capcane, în vederea prevenirii sau prinderii în flagrant în cazurile difuzărilor de înscrisuri pe străzi, executării de inscripții în locuri publice ori introducerii de fițiuci cu conținut ostil în cutiile poștale amplasate în cartiere sau blocuri de locuințe.

În cazurile mai deosebite de difuzări de fițiuci, șefii unităților de securitate vor dispune constituirea de grupe operative din care să facă parte, pe lîngă lucrători ai problemei înscrisuri, ofițeri de la compartimentul cercetări penale și din aparatul informativ-operativ, pe a căror rază de competență a avut loc evenimentul.

De asemenea, în funcție de categoriile de înscrisuri, modul de realizare și difuzare a acestora, în baza ipotezelor cu privire la persoana autorului în planurile de muncă întocmite pentru fiecare acțiune, unitățile de securitate vor acorda maximum de atenție măsurilor informativ-operative de stabilire a cercului de suspecti, precum și celor tehnico-criminalistice de cercetare a probelor de comparație menite să conducă la identificarea autorilor. Cînd înscrisurile sînt realizate cu mijloace tehnice sau artizanale și unde posibilitățile criminalistice și ale grafotehnicii sînt limitate, pentru depistarea autorilor se vor lua măsuri informativ-operative concrete, pe obiective și medii, asupra categoriilor de persoane care sînt preocupate să confecționeze ștampile, șabloane, matrițe și alte sisteme de tipărire sau imprimare, dețin în mod clandestin mijloace de multiplicat, lucrează în tipografii și sînt cunoscute cu intenții de a susține litere și alte materiale cu regim special (hîrtie, tuș tipografic etc.).

Pentru realizarea în bune condiții a sarcinilor cu privire la prevenirea difuzărilor de înscrisuri și identificarea operativă a autorilor acestora, un factor de esență trebuie să-l constituie conlucrarea între unitățile de securitate, precum și între acestea și organele de miliție, în vederea efectuării unui schimb util și operativ de informații care să concure la îndeplinirea sarcinilor ce revin fiecărei forțe participante la asemenea activități.

Locotenent-colonel Pop Horia
Locotenent-colonel Tamaș Ilie

CUNOAȘTEREA ȘI STĂPÎNIREA SITUAȚIEI OPERATIVE DIN OBIECTIVELE CENTRALE ȘI TERITORIALE DE SINTEZĂ CU COMPETENȚE ÎN PLANIFICAREA ȘI APROVIZIONAREA TEHNICO-MATERIALĂ ȘI ÎN CELE DIN SISTEMUL FINANCIAR-BANCAR, DE NORMARE ȘI RETRIBUIRE A MUNCII. SARCINI PRIORITARE ALE ACTIVITĂȚII INFORMATIV-OPERATIVE ÎN DOMENIU

Potrivit concepției Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, statul ocupă un loc deosebit de important în ansamblul unitar de organizare și conducere a societății noastre socialiste, avînd funcții ample în înlăptuirea politicii partidului, a programelor de dezvoltare economico-socială multilaterală a întregii țări.

Pentru exercitarea rolului în continuă creștere și a funcțiilor sale, statul și-a creat și dispune de un sistem unitar de organe proprii, specializate, cărora, în strînsă colaborare cu organismele democrației muncitorești-revoluționare, le revin, printre altele, sarcini complexe de asigurare a gospodăririi exemplare și întăririi continue a proprietății socialiste, a funcționării în condiții optime a mecanismului economico-financiar și dezvoltării armonioase, echilibrate și proporționale a tuturor ramurilor și sectoarelor de activitate, a întregii societăți și a creșterii forțelor de producție în profil teritorial, contribuind astfel la progresul multilateral al țării.

În cadrul sistemului administrației de stat aflat într-un permanent proces de perfecționare funcționează cu atribuții mereu sporite și organele de sinteză ce sînt chemate ca, prin metode și mijloace specifice, printr-o folosire judicioasă a pîrghiilor economico-financiare, să contribuie direct la înlăptuirea politicii partidului și statului nostru în aceste domenii.

Conținutul principal al activității economico-organizatorice desfășurate de aceste organe îl reprezintă: planificarea dezvoltării economiei naționale; asigurarea proporțiilor dintre ramuri și subramuri; menținerea echilibrului material, financiar, valutar și monetar — toate avînd ca obiectiv esențial creșterea eficienței economice pe ansamblul economiei și accentuarea proceselor calitative ale dezvoltării, concomitent cu utilizarea rațională a resurselor de muncă, organizarea și normarea corespunzătoare a acestora.

În contextul menționat, activitatea de asigurare contrainformativă a obiectivelor de sinteză a avut și are drept scop final implicarea cu răspunderea necesară în executarea sarcinilor complexe desprinse din documentele de partid și legile țării, în concordanță cu exigențele puse de la o etapă la alta în fața organelor de sinteză de către conducerea superioară de partid și de stat.

Munca informativ-operativă de securitate pe profil s-a desfășurat în conformitate cu sarcinile prevăzute în planul de măsuri „Sinteza”, atit în cadrul organelor centrale de planificare, aprovizionare tehnico-materială, financiar-bancare, statistică și altor instituții din domeniu, cât și la nivelul celor corespondente din toate județele țării și municipiul București.

De asemenea, în vederea executării întocmai a obiectivelor cuprinse în special în Programul-direktivă aprobat de comandantul suprem, dar și în celelalte programe de măsuri și în planurile proprii, precum și pentru îndeplinirea sarcinilor specifice acestui sector, s-a acționat continuu pentru sporirea capacității de depistare operativă și prevenire a producerii unor fapte ori fenomene de natură să aducă perturbări activității economice, să faciliteze scurgerea de informații ori date secrete de stat, luându-se operativ măsuri de înlăturare a unor stări de pericol pentru prevenirea de evenimente deosebite sau a unor situații negative ce se puteau solda cu pagube pentru economia națională.

La organizarea muncii specifice s-au avut permanent în atenție particularitățile unor astfel de instituții, în primul rînd rolul deosebit de important pe care îl au acestea pe linia transunerii în viață a politicii economico-financiare a partidului și statului, urmărindu-se o mai bună adaptare a sarcinilor la cerințele în domeniu formulate expres de conducerea Departamentului Securității Statului, în prezent fiind stabilite măsuri adecvate pentru a asigura o stăpînire corespunzătoare a situației operative din obiectivele date în competență.

În sensul menționat, s-a acționat pentru dezvoltarea capacității de obținere în timp optim a unor informații cu valoare operativă pe profil, îmbunătățindu-se mult posibilitățile de cunoaștere a problemelor de interes operativ.

Procesul de consolidare a potențialului informativ a fost orientat cu predilecție în direcția atragerii la colaborare a unor specialiști de valoare, care-și desfășoară activitatea — de regulă — în compartimente vulnerabile sau de importanță deosebită, capabili să sesizeze atit situațiile negative cu efecte păgubitoare pentru economia națională, cât și stările de pericol, intervenind nemijlocit pentru înlăturarea lor.

Pe baza orientărilor și indicațiilor exprese ale conducerei Departamentului Securității Statului, a aprofundării sarcinilor concrete ce se

impun a fi avute cu prioritate în atenție, s-au realizat și completat planurile de căutare a informațiilor în sistemul organelor de sinteză, astfel încît acestea să răspundă mai bine exigențelor de cunoaștere și stăpînire a situației operative, iar prin îmbunătățirea structurii și amplasării rețelei, s-a reușit sporirea volumului informațiilor cu conținut de securitate.

S-au conturat, de asemenea, mai realist direcțiile de muncă și s-a exercitat un control informativ exigent asupra categoriilor de persoane care prezintă interes operativ.

În acest mod au fost obținute, verificate și valorificate mai eficient informații referitoare la : situații negative cu efecte păgubitoare în domeniul relațiilor comerciale și financiare cu străinătatea și al cooperării economice internaționale ; deficiențe în gospodărirea fondurilor fixe ; încălcări ale normelor legale privind consumurile de materii prime, materiale, combustibil și energie ; aplicări abuzive ale reglementărilor pe linia retribuiri muncii și a altor drepturi de personal ; promovarea unor propuneri nefundamentate, cu consecințe perturbatoare în anumite ramuri ale economiei naționale ; raportări fictive în legătură cu îndeplinirea planurilor de producție și stadiul realizării unor investiții ; încălcări ale normelor de protecție a muncii ce se puteau solda cu evenimente deosebite ; stări de pericol create de exploatarea în condiții de insecuritate a unor utilaje și instalații ș.a.

Cele mai importante cazuri au fost supuse atenției conducerei Departamentului Securității Statului și au făcut obiectul unor intervenții preventive la conducătorii organelor centrale de resort. Ca urmare, au fost înlăturate în timp util unele stări de fapt negative din economie, precum și situații de natură să creeze stări de spirit necorespunzătoare. Totodată, s-a acționat pentru eliminarea unor stări de pericol potențial generatoare de evenimente cu urmări deosebite în obiective economice cu un grad ridicat de vulnerabilitate în exploatare.

În altă ordine de idei, a trăsătură comună obiectivelor de sinteză — care face imperativă cunoașterea și stăpînirea cu fermitate a situației operative din domeniu — o reprezintă atit volumul sporit de documente, date și informații secrete de stat pe care le concentrează, numărul mare al deținătorilor de secrete, cât și frecvențele deplasări ale unor cadre în străinătate în interesul serviciului și repetatele contacte oficiale ale acestora cu cetățeni străini din diverse categorii, cu precădere diplomați, experți în probleme economice sau financiar-bancare, funcționari ai unor organisme internaționale ori reprezentanți de presă.

Mai ales în ultimii ani, de cînd România s-a angajat puternic în procesul de rambursare rapidă a datoriei externe — recent încununat de succes — asemenea străini și-au făcut deseori simțită prezența în

multe din obiectivele de sinteză, dovedindu-se interesați în obținerea de informații privind poziția actuală și perspectivele oferite de țara noastră în planul relațiilor economico-financiare internaționale.

★

În context, ca o componentă de bază a activității de stăpânire a situației operative, a fost cu acuitate avută în atenție prevenirea scurgerii de date și informații secrete ori nedestinate publicității, întrucît orice fisură în dispozitivul constituit în acest scop se poate solda cu prejudicierea gravă a intereselor economice ale țării sau cu știrbirea prestigiului său internațional.

Ca atare, s-a acționat cu consecvență în vederea verificării prin mijloace specifice a deținătorilor de secrete, cu prioritate a celor din categoriile anterior menționate și a persoanelor care au efectuat în străinătate studii sau stagii de specializare ori au avut misiuni permanente în exterior. În cadrul acestui proces neîntrerupt au fost utilizate cu ofensivitate sporită mijloacele și metodele muncii de securitate, urmărindu-se în același timp, realizarea unei acoperiri informative de calitate, cu un grad ridicat de penetrabilitate în rîndul persoanelor ce prezintă interes.

Totodată, a existat o preocupare permanentă pentru a elucida natura relațiilor persoanelor cunoscute cu rude în străinătate și, îndeosebi, ale celor semnalate că au contacte neoficiale cu cetățeni străini, asupra cărora au fost inițiate, după caz, măsuri de lucrare organizată.

Din situațiile clarificate a rezultat că, de cele mai multe ori, perpetuarea unor astfel de legături are drept scop stabilirea definitivă în străinătate sau asigurarea unor condiții în vederea efectuării de călătorii temporare în alte țări.

Asupra tuturor acestor categorii de persoane au fost luate măsuri preventive corespunzătoare, în primul rînd de anihilare a influențelor nocive exercitate asupra unor elemente, iar în alte cazuri s-a acționat pentru îndepărtarea din obiective sau trecerea lor în funcții fără acces la date și informații secrete de stat.

În același scop, prin conjugarea măsurilor informativ-operative cu controale de fond sau prin sondaje executate într-o mai strînsă cooperare între ofițerii aparatului de contrainformații în sectoarele economice și cei ai U.M. 0500, s-a asigurat o mai bună protecție a secretului de stat și o disciplină sporită în derularea relațiilor oficiale cu cetățenii străini.

★

Cu toate că pe ansamblul muncii de securitate în cadrul obiectivelor de sinteză s-au obținut rezultate pozitive, materializate — așa cum s-a

arătat — într-o continuă creștere a nivelului de cunoaștere și stăpînire a situației operative, totuși analizele efectuate în spiritul exigențelor actuale ale conducerii Departamentului Securității Statului au relevat existența anumitor stări de lucruri negative, datorate, în cea mai mare parte, persistenței unor deficiențe în domeniul controlării problematicii specifice. Astfel se explică faptul că nu întotdeauna s-au reușit depistarea din timp și intervenția eficientă pentru înlăturarea neajunsurilor grave manifestate în activitatea organelor de sinteză, aspru și în repetate rînduri criticate de conducerea superioară de partid, întrucît nu-și exercită cu suficientă răspundere și fermitate rolul lor în stat, neutilizînd în totalitate pîrghiile puse la dispoziție de noul mecanism economico-financiar ajungîndu-se, uneori, chiar să se accepte încălcări ale legilor sau să se patroneze aplicări abuzive ale legislației, în loc să se vegheze pentru prevenirea și împiedicarea producerii unor asemenea fenomene.

Menționăm, totodată, că deși au trecut nouă ani de la apariția planului de măsuri „Sinteza“, gîndit ca factor de concertare a acțiunilor specifice pe plan central și impulsioneare a muncii la nivelul organelor teritoriale, există încă securități județene unde obiectivele de sinteză sînt considerate periferice și tratate ca atare, fără a li se acorda importanța cuvenită.

Se apreciază în mod nejustificat că aceste obiective nu ridică probleme deosebite, că au un grad redus de vulnerabilitate, omițindu-se, astfel, faptul că, prin stăpînirea corespunzătoare a situației operative în instituțiile teritoriale de sinteză, se pot cunoaște mai repede și mai bine dificultățile cu care se confruntă economia unui județ. Ca urmare, nu puține sînt situațiile în care organele județene de securitate suferă de o acută lipsă de informații din obiectivele de sinteză.

Negativ este și faptul că, în condițiile în care aparatul de sinteză la nivel județean este încadrat cu un personal numeric foarte redus, măsurile de verificare sînt uneori formale și total insuficiente, în aceasta găsindu-și cauza și inexistența unei baze de lucru pe profil, aspecte constatate la multe județe din țară.

★

Față de perpetuarea în munca informativ-operativă, de mai multă vreme, a unor asemenea serioase neajunsuri, este imperios necesar să se acționeze atît la nivel central, dar mai ales la cel teritorial, pentru executarea cu maximă responsabilitate a măsurilor prevăzute în planul „Sinteza“, precum și a tuturor ordinelor și instrucțiunilor de muncă, astfel încît să se asigure fluxul informațional care să permită o deplină stăpînire a situației operative în toate obiectivele de sinteză.

PREGĂTIREA CONTRAINFORMATIVĂ ȘI ANTIINFRAȚIONALĂ A POPULAȚIEI — O ACȚIUNE CONTINUĂ, DE MARE RĂSPUNDERE POLITICĂ ȘI PROFESIONALĂ

— Interviu acordat de tovarășul colonel AUREL MIHALCEA,
șeful Securității județului Caraș-Severin —

Intrebare: *Tovarășe colonel, ce loc ocupă în prezent, în ansamblul măsurilor de prevenire, o astfel de acțiune în activitatea Securității județului Caraș-Severin?*

Răspuns: Ca și mai înainte, această acțiune ocupă un loc important, având la bază o bogată motivație politică, juridică și educativă. Ea este fertil stimulată atât de conceptul de prevenire elaborat de comandantul nostru suprem, de orientările și ordinele conducerii Departamentului Securității Statului, cât și de instrucțiunile privind activitatea informativ-operativă.

Teza formulată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, potrivit căreia construim socialismul cu poporul și pentru popor, își găsește o expresie elocventă și în strategia muncii de securitate.

Dintr-un astfel de considerent de o incontestabilă superioritate umanistă, aparatul de securitate al județului nostru, împreună cu organele democrației muncitorești-revoluționare și factorii sistemului educațional, își aduce contribuția specifică la dezvoltarea conștiinței patriotice-revoluționare a populației, la formarea comportamentului juridic conform hotărârilor de partid și de stat și legilor țării.

În ce ne privește, amplificarea și diversificarea — în formă și conținut — a unor astfel de acțiuni, au fost determinate atât de situația operativă de securitate generală, cât și de unele particularități și fenomene locale generate, în cea mai mare parte, de o serie de influențe străine cu implicații negative asupra atitudinii și comportamentului unor categorii de elemente susceptibile a afecta, într-un mod sau altul, securitatea statului.

Pentru înlăptuirea acestui deziderat, am pus un accent deosebit pe creșterea exigenței și profesionalismului în pregătirea și desfășurarea

unor acțiuni similare, militând permanent ca, în spiritul documentelor de partid, să asigurăm o conlucrare eficientă cu celelalte organe de stat, cu organismele democrației muncitorești-revoluționare, cu specialiști și masele de oameni ai muncii, în așa fel încît să se formeze un front comun pentru a se preveni orice faptă ori fenomen care ar putea să deterioreze climatul de securitate, ordine și disciplină în locurile, mediile și obiectivele din competență.

Intrebare: *Pentru a fi cu adevărat eficientă o astfel de acțiune specifică, la ce modalități ați recurs — evident, în funcție de particularitățile situației operative din județ?*

Răspuns: În procesul de identificare a căilor și modalităților optime de realizare a pregătirii contrainformative a populației s-au avut în vedere atât specificul județului (geografie, demografie, organizare administrativ-teritorială ș.a.), cât și problematica de securitate pe diverse profiluri de muncă. Și-au spus cuvîntul caracterul de zonă de frontieră și de mic trafic, fluxul de turiști străini, obiectivele economice, platformele industriale și institutele de cercetare, structura națională a populației, mișcările de personal muncitor, precum și ansamblul de factori care au generat ori facilitat fenomene ca: amplificarea tentativelor de trecere frauduloasă a frontierei; existența încă a unui număr mare de solicitări pentru plecarea definitivă din țară; influența nocivă a emisiunilor posturilor de radio străine asupra unor elemente lipsite de discernămint politic; stări de spirit negative ocazionate de diverse ne-reguli ori neajunsuri din economie etc.

În context, sub conducerea organelor de partid locale, se acționează consecvent și responsabil pentru cunoașterea, prevenirea, descoperirea și lichidarea oricăror acte îndreptate împotriva cuceririlor revoluționare ale poporului, în scopul închiderii tuturor canalelor de scurgere a unor date și informații nedestinate publicității. Se înțelege însă că, în acest proces complex, nu există rețete ori soluții unice, aplicabile pretutindeni și în orice situație. De aceea, este imperios necesar să se identifice modalități și mijloace adecvate fiecărui caz sau fenomen, în funcție de natura și amploarea lor, de categoriile de vîrstă și socio-profesionale ale elementelor implicate, de cauzele care generează ori înlesnesc comportamente deviate, de factorii obiectivi și subiectivi ce favorizează abateri de la normele de muncă și de conduită civică. Legitimitatea căilor, formelor și modalităților la care apelăm este conferită de măsura în care acestea se dovedesc eficiente în plan moral, stîrnesc rezonanțe profunde în conștiințe, modelîndu-le în sensul dorit, contribuie la cristalizarea unor convingeri și atitudini ferme, patriotice.

În ultimii ani au fost inițiate numeroase acțiuni instructiv-educative, cu un pronunțat mesaj formativ, între ele detașându-se suita de manifestări reunite sub genericul „Oameni ai datoriei”, în cadrul cărora s-au făcut expuneri, dezbateri de caz, proiecții de filme cu tematică de securitate, întâlniri cu protagoniști ai acestora, ca și cu lucrători de securitate care au participat nemijlocit la deșurubarea planurilor unor elemente de clasă ș.a.

Deosebit de convingătoare s-au dovedit filmele din producția cinematografică a Ministerului de Interne, respectiv : „În umbra legii”, „Umbrele pădurii”, „Poliță în alb”, „Jocuri truate”, „Neglijențe?”, inspirate din cazuri autentice.

S-a participat, de asemenea, la adunări generale ale colectivelor de oameni ai muncii de la mari obiective industriale din județ, supunându-se atenției celor prezenți situații în care, din cauza superficialității ori neglijenței, s-a ajuns la încălcarea legislației privind apărarea secretului de stat. În această ordine de idei, am constatat că activitățile de microgrup cu astfel de teme — reunind persoane apropiate ca profesie, grad de pregătire ș.a. — sînt mai eficiente, îngăduind o comunicare mai directă, mai deschisă cu ei. Printr-un asemenea schimb de idei cu toți oamenii cinstiți, s-a asigurat, indirect, și sprijinul lor în probleme de competența organelor noastre.

Întrebare : Așa cum rezultă din mai multe pliante cu genericul „Oameni ai datoriei”, difuzate persoanelor invitate la asemenea manifestări educative, filmele la care v-ați referit — la unele din ele fiind chiar dumneavoastră fie scenarist, fie consultant — au fost vizionate cu mult interes. *Ce impact au avut atît filmele, cit și intervențiile specifice asupra conștiinței și conduitei lor ?*

Răspuns : Impactul emoțional este vizibil în chiar momentul „spectacolului”. În ceea ce privește urmările, nu ne putem aștepta, evident, la rezultate imediate, eficiența reală a acestor acțiuni dovedindu-se în timp, pe măsura creșterii gradului de înțelegere și responsabilitate în rîndul participanților la astfel de „prelucrări”, precum și a investiției de pasiune și putere de convingere din partea cadrelor de securitate antrenate la astfel de activități.

Și totuși, așa cum rezultă din numeroase sesizări și scrisori ale oamenilor muncii și organizațiilor obștești adresate Inspectoratului județean Caraș-Severin al Ministerului de Interne, un prim rezultat al impactului scontat l-a constituit accentuarea încrederii cetățenilor în rolul și locul organelor de securitate, în participarea lor la semnalarea abaterilor de la spiritul și litera actelor normative fie pe linia apărării secretului de stat, combaterii colportării știrilor și zvonurilor

difuzate de posturile de radio reacționare, fie a unor nereguli ori stări de pericol din diverse obiective economice ș.a.

Astfel, un inginer cu atribuții de conducere dintr-un mare obiectiv economic din județ ne-a sprijinit efectiv în contracararea intențiilor unor cetățeni străini de a-l determina, prin felurite metode de compromitere și șantaj, la acțiuni în paguba intereselor țării. Într-un alt caz am fost sesizați că la un institut de cercetare, unde se experimenta o instalație cu parametri funcționali superiori, nu se respectau regulile de acces, fiind posibilă penetrarea obiectivului de către străini interesați să „valorifice” în beneficiul propriu și în dauna economiei naționale rezultatele cercetării. De asemenea, cu sprijinul unor persoane care au participat la pregătirile noastre contrainformative și antiinfracționale au putut fi neutralizate încercările unor transfugi aflați în solda anumitor servicii de spionaj și organizații reacționare de a racola specialiști valoroși în favoarea diferitelor firme străine, ori tentativele de scoatere ilegală din țară a românilor ademeniți și escrocați de tot felul de traficanti de meserie.

Întrebare : În combaterea fenomenului evazionist Securitatea județului Caraș-Severin dispune de o bogată experiență. *Cum ați valorificat în prelucrările contrainformative și antiinfracționale ale populației diverse documente obținute sau date furnizate de elementele infractoare neutralizate ?*

Răspuns : Întotdeauna faptele, datele concrete, dovezile palpabile au fost și rămîn mai convingătoare și mai concludente decît afirmațiile abstracte, oricît de adevărate ar fi acestea. În prelucrările contrainformative efectuate, bogata cazuistică de care dispunem, ilustrată prin fotografii, declarații, scrisori și filme, a imprimat acțiunilor în cauză consistență și credibilitate. De exemplu, date furnizate de elemente infractoare neutralizate ori fragmente din scrisorile unor transfugi — din care reiese drama lor de eșuați pe tărîmuri străine — puse la dispoziția noastră de rudele lor din țară, ne-au permis să demonstrăm „pe viu”, multor elemente susceptibile să devină victime ale propagandei emigraționiste, că :

— traficantii de „fericire” de dincolo de hotarele țării sînt, fără excepție, subvenționați de oficine de spionaj străine ori de organizații reacționare să creeze probleme care, apoi, să fie exploatare propagandistic împotriva țării noastre ;

— instigarea unor cetățeni români de a nu-și îndeplini îndatoririle civice sau de a emigra nu are nimic comun nici cu „libertatea credinței”, nici cu „drepturile omului”, aceasta înscriindu-se într-un scenariu diversionist ;

— persoanele — din ce în ce mai puține — care dau crezare sloganelor propagandei ostile sînt, în majoritatea cazurilor, elemente aventuriste, cu un grad scăzut de cultură ori pur și simplu infractori care încearcă să se sustragă de la consecințele severe, dar drepte, ale legilor țării ș.a.

Au stîrnit interes, emoție și chiar perplexitate :

1. S.B., originar din Reșița, care s-a convins pe propria-i piele de cota „drepturilor omului“ din unele țări occidentale, fiind nevoit să trăiască din cerșit sau din resturile aruncate în containerele de gunoi ;

2. P.F., tinăra copleșită de umilință și disperare pentru că, ajunsă într-o țară cu moravuri primitive, urma să fie vindută în schimbul unor animale de povară. Aceasta asalta organele de stat cu solicitări de a i se permite întoarcerea în patrie ;

3. F.I., fugar într-o țară occidentală, într-o scrisoare adresată ofițerului care răspundea de obiectivul în care lucrase, printre altele, menționa : „...îmi recunosc greșeala comisă părăsind țara ilegal... și merit o pedeapsă pe măsura faptei, dar altă cale nu am decît să mă întorc acasă. Mi-am trădat țara în care m-am născut și am trăit 23 de ani, iar acest gînd mă terorizează. Indiferent de ce s-o întîmpla, acolo este locul meu...“.

Ca urmare, nu e întîmplător faptul că, nu demult, la sesizarea opiniei publice, au fost neutralizați numiții H.I. și B.N., reveniți ilegal în țară cu scopul de a organiza trecerea frauduloasă a frontierei a unui grup de elemente de pe raza județului nostru. De asemenea, cu sprijinul oamenilor muncii, o ripostă fermă au primit și cetățenii străini C.V. și M.I. care au încercat să treacă fraudulos peste graniță trei persoane, re-curgînd mai întîi la „cadouri“, iar mai apoi la șantaj, dat fiind faptul că unul din cei racolați este specialist de valoare într-un domeniu al tehnicii de vîrf.

De fapt, ca un corolar al legăturilor statornicite și pe această cale între lucrătorii de securitate și cetățeni, numeroase colective de oameni ai muncii, consilii populare, organizații de masă și obștești, așezăminte culturale fac tot mai des apel la organele noastre pentru a fi prezenți cu experiența și cuvîntul la manifestările ce le organizează fie în cadrul „Tribunei democrației“, fie cu prilejul acțiunilor de educație juridică și civică, ceea ce ne onorează și totodată ne obligă la o și mai bună organizare a unor asemenea activități.

Întrebare : Ce ne puteți spune despre exigențele de profesionalitate pe care le ridică astfel de acțiuni specifice în condițiile unei situații operative de securitate complexe și dinamice ?

Răspuns : Întrebarea însăși sugerează elementele definitorii ale răspunsului... Într-adevăr, spre a face față unei situații operative complexe și dinamice în evoluția ei, sînt necesare înalte exigențe de profesionalitate din partea fiecărui lucrător de securitate și a tuturor laolaltă. În condițiile intensificării diversiunii ideologice îndreptată din exterior împotriva țării noastre, ale repetatelor tentative de spionaj economic și de altă natură, sîntem conștienți de imperativul perfecționării și permanentizării activităților de pregătire contrainformativă și antiinfracțională a cetățenilor, astfel încît aceștia să fie gata oricînd să respingă ferm orice acțiuni îndreptate împotriva ordinii de drept, a cuceririlor revoluționare ale poporului nostru.

Competența lucrătorilor de securitate se recomandă ca fiind obiectivul prioritar care condiționează decisiv eficiența muncii noastre. De asemenea, cunoașterea aprofundată a realităților, identificarea factorilor care exercită influențe nocive și neutralizarea lor, adaptarea neconținută a formelor și mijloacelor de înlăptuire a finalităților formativ-educative la specificul fiecărei categorii socio-profesionale reprezintă, de altfel, cerințe fundamentale pentru îndeplinirea misiunii noastre cu profunde rezonanțe politice, morale și patriotice.

În acest context înțeleg că în viitor trebuie pus un mai mare accent pe diversificarea unor acțiuni similare și nu ar fi lipsit de eficiență ca ele să se realizeze și prin întreprinderea unor teste de vigență în obiectivele, locurile și mediile date în răspunderea lucrătorilor de securitate, pentru a spori astfel gradul de combativitate revoluționară față de faptele sau actele antisociale ce se pot petrece în jurul nostru. Spusele mele sînt motivate și de faptul că, atunci cînd am organizat asemenea acțiuni, ele s-au dovedit deosebit de convingătoare, iar sprijinul din partea celor cărora ne-am adresat nu s-a lăsat așteptat.

De aceea, îmi exprim convingerea că legătura permanentă cu oamenii muncii, cultivarea încrederii lor, conștientizarea țelurilor comune urmărite presupun o activitate stăruitoare, nuanțată, inteligentă, însuflețită de spirit patriotic și revoluționar, de o înaltă conștiință a datoriei profesionale și civice.

Acționînd din interiorul colectivității și nu din afara ei, asigurîndu-ne sprijinul oamenilor cinstiți, colaborarea lor sinceră, vom reuși să conferim muncii noastre calitatea și eficiența care se cer în etapa actuală, în toate domeniile de activitate, justificînd și în acest mod încrederea pe care ne-au acordat-o partidul și statul în calitate de apărători hotărîți și demni ai patriei socialiste, ai libertății și independenței poporului român.

Interviu realizat de
locotenent-colonel Dănu Dumitru

DIN

EXPERIENȚA

NOASTRĂ

Modul cum se acționează pentru prevenirea activităților dușmănoase desfășurate de elemente ostile sub acoperirea religiei

Convorbire cu tovarășul
locotenent-colonel OGĂȘANU DUMITRU
— șeful Securității județului Bihor —

Intrebare: *Experiența acumulată pînă în prezent în domeniul la care ne referim denotă faptul că sub acoperirea religiei se pot desfășura acțiuni de o pericolozitate deosebită pentru securitatea statului. Care au fost principalele direcții de acțiune care au orientat munca în problemă în vederea cunoașterii, stăpînirii și prevenirii unor asemenea acte pe raza de competență a Securității județului Bihor?*

Răspuns: Pe baza prevederilor ordinelor și instrucțiunilor de muncă, a concluziilor rezultate cu ocazia convocărilor profesionale și orientărilor permanente primite din partea conducerii Departamentului Securității Statului în organizarea și desfășurarea activității în problema „culte-secte” am pornit de la evaluarea exactă a situației operative cu care ne confruntăm, fapt ce a determinat, printre altele, și o corectă prefigurare a mutațiilor care, în timp, s-au produs în cadrul acesteia.

Astfel, am stabilit că pe raza județului Bihor desfășoară activitate religioasă atît persoane aparținînd majorității cultelor recunoscute de lege în țara noastră, cît și altele, membre ale unor secte, inclusiv ilegale (iehoviști, adventiști reformiști, nazarineni, spiriți). Evident, ne-am preocupat de cunoașterea și stăpînirea intențiilor elementelor care prezintă interes din ambele categorii, desigur însă acordînd prioritate celor din a doua, în cadrul căreia am avut în principal în atenție pe cele din secta „Martorii lui Iehova”, acestea desfășurînd activități cu cel mai sporit grad de pericolozitate.

Situația operativă caracteristică județului nostru prezintă unele particularități, legate de poziția geografică la limita teritorială cu Ungaria și traficul intens care se efectuează prin zonă, ceea ce facilitează elementelor dușmănoase din exterior și interior transportul și primirea de materiale de indoctrinare sau literatură cu conținut ostil. Este una din direcțiile în care ne-am canalizat eforturile, în sensul prevenirii pătrunderii acestei maculaturii periculoase în țară și al descoperirii celei existente, domenii în care pot să arăt că am înregistrat unele realizări. Așa de exemplu, am reușit în ultima perioadă să confiscăm chiar la gra-

niță ori să descoperim unele „depozite” la persoane cu funcții de conducere sau fanatice din cadrul sectelor, în unele situații cantitatea și conținutul ostil al materialelor în posesia cărora am intrat fiind destul de consistente.

Precizez că m-am referit mai sus la ceea ce am finalizat pe baza informațiilor obținute de la rețeaua aflată în legătura noastră și nu la materialele descoperite cu ocazia unor controale de rutină, desfășurate sub acoperirea altor organe. De altfel, aici aș menționa faptul că, tot prin intermediul unor surse dirijate corespunzător, am elucidat și alte probleme, cum ar fi identificarea unor conducători, a mai multor curieri interjudețeni, precum și a unor persoane vizate a fi indoctrinate și atrase la activități specifice. De asemenea, am putut controla unele contacte realizate cu emisari ai Centralei mondiale iehoviste din S.U.A., aflînd despre intenția acesteia de a unifica cele două grupări de la noi, respectiv pe cei „cu linia”, care au rămas fideli acesteia și primesc în continuare materiale pe canale clandestine, și cei „rămași pe bază veche”, mai conservatori, care refuză asemenea materiale rezumîndu-se la textul bibliei. Informația a fost exploatată cu operativitate la unitățile interesate.

Este, de altfel, foarte clar pentru noi faptul că stăpînirea situației operative din domeniu nu ar fi posibilă fără un potențial informativ corespunzător. De aceea, exemplificînd cu ceea ce avem la ora actuală în acest sens în subproblema „Martorii lui Iehova”, pot arăta că, din punct de vedere cantitativ, față de numărul elementelor existente, am asigurat o proporție a surselor de 1/10 (marea majoritate fiind ei înșiși membri). Totodată, baza de lucru este aproximativ de 1/3, din care circa 10% sînt cuprinși în dosare de urmărire informativă.

Intrebare: *Ce alte aspecte ați avut în atenție în ultima perioadă și cum au fost finalizate unele cazuri concrete?*

Răspuns: În primul rînd am urmărit intensificarea activității de cunoaștere a tuturor elementelor implicate și luarea în lucru prin forme organizate a celor la care se impunea această măsură. Am acționat pentru adîncirea suspiciunilor reciproce dintre membrii grupărilor respective și descurajarea elementelor recent racolate.

De asemenea, am asigurat contactarea unor persoane cu funcții de conducere în scopul compromiterii, izolării și exploatării lor informative, pentru a adînci deruta în care se află și a permanentiza starea lor de neliniște.

În urma acțiunilor întreprinse, am reușit confiscarea unui mare număr de materiale de indoctrinare, s-au realizat cu 15% mai multe avertizări față de perioadele anterioare și am făcut mai multe informări organelor de partid și factorilor educaționali în legătură cu preocupările

unor elemente. Cei care au refuzat să satisfacă serviciul militar au fost trimiși în instanță, iar alte persoane implicate au fost sancționate contravențional, sub acoperirea altor organe, îndeosebi a celor de miliție. Totodată, celor care dețineau permise de mic trafic și despre care am stabilit că aveau preocupări ostile li s-a retras documentul respectiv, iar împotriva cetățenilor străini depistați cu intenții de introducere în țară de materiale cu conținut mistic-ostil, cu aprobarea unității centrale de profil, s-a luat măsura includerii lor pe lista persoanelor indezirabile.

Ținând seama de virulența activităților dușmănoase ce pot fi desfășurate sub acoperirea religiei în general, sintem conștienți că nu am făcut încă totul pentru deplina stăpânire a problemei. Astfel, nu întotdeauna măsurile întreprinse au avut operativitatea și eficiența necesare. Chiar dacă potențialul informativ este corespunzător din punct de vedere numeric, mai trebuie acționat pentru îmbunătățirea lui calitativă, în primul rând prin recrutarea unor surse cu posibilități în exterior. De asemenea, este necesar să avem mai mult în atenție sporirea preocupărilor pe linia prevenirii încercărilor de indoctrinare și atragere a elementelor tinere la activități de acest gen.

Convorbire consemnată de
maior **Băltărețu Nicolae**

NAVIGATORII STRĂINI — O CATEGORIE DE ELEMENTE CARE NU TREBUIE NEGLIJATĂ

Dezvoltarea fără precedent a relațiilor economice internaționale ale țării noastre a determinat o intensificare și a traficului maritim și fluvial în porturile românești. Astfel, numai în portul Galați au sosit în cursul anului 1988 circa 400 nave de mare tonaj, aparținând unor state capitaliste, la bordul lor aflându-se aproximativ 7500 navigatori străini. Cu mult mai mare a fost numărul navelor fluviale, precum și al navigatorilor aparținând unor state riverane din vecinătate. Pondere principală au reprezentat-o navele sub pavilion grec, turc, israelian și arab.

Practica de securitate a reliefat că, inclusiv pe această cale, serviciile de spionaj și polițienești străine, cercurile și organizațiile reacționare au acționat și acționează — îndeosebi în actualele condiții internaționale — pentru a trimite în Republica Socialistă România cadre și agenți în scopul culegerii de informații cu caracter politic, economic și militar ori al desfășurării altor activități ostile.

În consecință, având în vedere particularitățile situației operative specifice județului Galați, au fost întreprinse și în acest domeniu măsuri informativ-operative cu un caracter preventiv mai pronunțat, acordându-se mai întâi atenție deosebită recrutării de noi surse cu posibilități de pătrundere în rîndul navigatorilor străini și de cunoaștere a legăturilor lor plasate în obiectiv, precum și în locurile și mediile frecventate de respectivii.

Concomitent, s-a continuat activitatea de punctare, selecție, studiere și verificare a unor elemente din categoria menționată, susceptibile a fi utilizate în rezolvarea unor sarcini ale organelor noastre. De asemenea, a fost intensificată activitatea de verificare și protejare a personalului muncitor din principalele unități portuare, sporind numărul prelucrărilor contrainformative de grup și individuale, care au avut ca efect creșterea spiritului de vigilență față de acțiunile unor navigatori suspecti a fi cadre sau agenți ai serviciilor străine de spionaj.

Evident, nu trebuie să pornim de la ideea preconcepută că orice navigator străin se ocupă de culegerea de informații sau că orice marinar este un dușman al statului nostru. De altfel, însăși supravegherea acestora evidențiază faptul că marea majoritate a lor sînt elemente corecte, fără conduită suspectă.

Prin urmare, a interpreta lucrurile altfel decât se prezintă ele în realitate, a vedea în orice marinar străin un spion sau un dușman, ar însemna să avem o imagine denaturată asupra acestora, să irosim forțele în zadar, scăpând din vedere sarcina principală ce ne revine — aceea de a preveni, descoperi și curma la timp acțiunile dușmănoase întreprinse de serviciile de spionaj împotriva orânduirii noastre, prin cadrele și agenții trimiși sub acoperirea de marinari.

Experiența acumulată pe parcurs de organele noastre în problema navigatorilor străini arată că la baza selecționării elementelor suspecte din rîndul acestora trebuie avute în vedere categoriile de persoane care: venind în contact cu cetățeni români, manifestă interes în a obține informații cu caracter politic, economic, militar și tehnico-științific; desfășoară propagandă naționalistă, duc acțiuni de instigare și caută să încete emigrația greacă din porturile Galați și Brăila; încearcă să scoată din țară în mod clandestin unele persoane la bordul navelor; sînt semnalate că au avut sau au tangență cu serviciile de spionaj; sînt origine din România ori au rude apropiate în țara noastră; nu-și justifică acoperirea de marinari, dovedind lipsă de cunoaștere și îndemînare pentru această profesie; sînt angajate recent la companiile de navigație și nu sînt cunoscute ca marinari de restul echipajului; se bucură de protecția armatorilor sau au fost recomandate, diferitelor companii de navigație, de către organele de informații sau polițienești; comițînd anumite infracțiuni sau încălcări ale normelor de navigație, continuă să călătorească, fără a fi sancționate sau eventual debarcate de către organele statului căruia îi aparțin; au făcut parte din forțele armate, serviciile de informații sau contrainformații ale unor state străine; pe timpul cît se află în țările lor, merg la sediile organelor de informații sau la reprezentanțele diplomatice străine ori au contact cu unii polițiști, diplomați; au mai fost în România și sub alte acoperiri; atît la intrarea, cît și la ieșirea din țară, au o comportare dubioasă; sînt suspecte pe linie de terorism; părăsesc localitatea în care se află nava, deplasîndu-se în interiorul țării ș.a.

Desigur, criteriile enumerate nu epuizează toate posibilitățile de selecție, în practică putînd apărea și altele dar, în linii generale, considerăm că de acestea trebuie să se țină seama în procesul muncii.

De asemenea, dat fiind faptul că străinii nu acționează singuri și că în desfășurarea activității lor se folosesc de elemente autohtone, o atenție deosebită trebuie acordată și legăturilor lor. În ceea ce privește criteriile după care ar putea fi selecționate legăturile navigatorilor este greu de dat rețete, nefiind diferențe față de cele generale, care stau la baza includerii în supraveghere a elementelor suspecte ce vin în contact cu străinii. Esențial este ca, în trierea acestora, să se țină seama de

antecedentele lor, sub toate aspectele, precum și de atitudinea prezentă față de regimul nostru, de mediul, anturajul, locul de muncă și mai ales de ce posibilități anume ar dispune pentru a culege sau transmite informații străinilor.

În altă ordine de idei, pentru a exercita o supraveghere calificată a navigatorilor străini și a legăturilor lor, precum și o selecție corespunzătoare a celor care trebuie să facă obiectul urmăririi speciale, este necesar să se țină seama și de unele cerințe, cum ar fi: operativitatea; existența unei rețele informative bine instruită și verificată, plasată în locuri des frecventate de navigatori; cooperarea cu celelalte compartimente de muncă ale inspectoratului, precum și cu securitățile județene cu astfel de specific — Constanța, Tulcea și Brăila îndeosebi.

Operativitatea este impusă de faptul că navele rămîn, de regulă, în porturi puține zile și, ca atare, asupra elementelor urmărite trebuie luate măsuri din timp pentru ca, încă de la intrarea lor în țară, să poată fi supravegheate în permanență, pînă ce părăsesc teritoriul nostru. Pentru aceasta se recomandă — practic, noi așa procedăm — să fie atrase la colaborare persoane din rîndul piloților de linie, piloților de port, vameșilor, personalului din cadrul întreprinderilor NAVLOMAR, ROMTRANS, Oficiul de Control al Mărfurilor, EXPORTLEMN, Controlul Fito-sanitar care, prin natura muncii lor, vin în contact direct cu navigatorii și, cei mai mulți cunoscînd limbi străine, au astfel posibilitatea de a furniza primele informații de interes operativ.

Un accent deosebit trebuie pus și pe crearea unei rețele de intervenție în oraș. Se cunoaște bine faptul că atît elementele versate din rîndul navigatorilor, cît și legăturile acestora — presupunînd că organele de securitate au informatori în obiectivele portuare — manifestă unele rezerve față de aceștia și se abțin în a-și dezvălui adevăratele intenții.

Un rol important în ceea ce privește identificarea marinarilor suspecti îl au membrii echipei unice de control, care, întîmpinînd nave în port, sînt primele persoane care constată și pot semnala aspecte ce prezintă interes pentru organele noastre.

★

Datele și informațiile obținute în procesul urmăririi și verificării informative a navigatorilor străini confirmă intensificarea folosirii ca acoperire a navigației de către principalele servicii de informații și contrainformații.

Navigatorii turci, greci, arabi și-au lărgit aria obiectivelor ce le au în atenție, și-au întărit munca contrainformativă, diversificîndu-și mij-

loacele și metodele în scopul obținerii informațiilor ce-i interesează. Elementul care confirmă acest lucru îl constituie compoziția echipajelor în care, spre deosebire de anii anteriori, întâlnim persoane bine pregătite profesional și cultural, navigatori căsătoriți cu cetățene române, foști studenți în țara noastră și multe cadre provenite din marina militară a statelor respective.

Concludent este cazul „Ene“, comandant de navă, care a fost atașat militar naval mai mulți ani într-o țară occidentală. Cu prilejul voiajelor în portul Galați, cel în cauză a încercat să culeagă date cu caracter militar și economic, folosind aparatul modernă de fotografiat și înregistrat de la distanță.

Datorită dirijării calificate a unei surse străine, s-au obținut informații din care rezultă că serviciul de spionaj al unei țări mediteraneene folosește pe scară largă în acțiunile îndreptate împotriva României pe comandantii de nave care sosesc în porturile noastre. Astfel, după călătoriile efectuate în România, toți comandantii de nave sînt exploatați informativ cu privire la mărfurile ce se transportă pe linia de navigație Constanța—Istanbul cu feribotul, numerele de înmatriculare și caracteristicile navelor militare întîlnite, instalațiile portuare nou construite sau modificări ale unor construcții din porturile Constanța, Galați și Brăila.

În acțiunile ostile întreprinse împotriva României se constată o folosire mai intensă a reprezentanților de firme de navigație, date fiind perioadele îndelungate și multitudinea relațiilor pe care și le creează cu ocazia desfășurării activității portuare. În acest sens exemplificăm cazul unui reprezentant al unui stat membru N.A.T.O., din urmărirea căruia a rezultat că acesta manifesta preocupări insistente pentru transformarea relațiilor oficiale în contacte particulare cu un șef de sector al filialei „EXPORTLEMN“ și cu un inginer ce lucrează într-un institut de cercetări și proiectări pe profil special.

Un alt reprezentant de navigație a căutat, prin diverse metode, să-și creeze puncte de sprijin în port, care să-i faciliteze obținerea atît a unor informații cu caracter comercial, cit și date referitoare la mărfurile ce se transportă și destinația lor, starea de spirit a populației, concomitent cu efectuarea de studii asupra altor navigatori străini în scopul racolării la acțiuni antiromânești.

S-a constatat totodată că serviciile de spionaj străine folosesc în vederea culegerii de informații navigatori, instruindu-i cum să procedeze pentru a cunoaște problematica și rețeaua organelor de securitate. În acest mod a procedat un fost cadru militar de marină care a inițiat o combinație cu intenția de a intra în atenția organelor de securitate,

solicitînd cu ocazia contactării o tematică de căutare a informațiilor și stabilirea unui sistem de legătură.

Am enunțat doar cîteva cazuri cu care ne-am confruntat pentru a scoate în evidență pericolozitatea pe care o reprezintă unii navigatori străini; în practică, ele sînt mult mai numeroase și îmbracă diverse nuanțe de activitate dușmănoasă îndreptată împotriva țării noastre.

Se impune, de aceea, ca navigatorii străini să constituie o categorie de elemnte ce nu trebuie neglijată și care să stea permanent în atenția organelor de securitate pentru a le cunoaște activitatea, descoperi și preveni eventualele acțiuni ostile puse la cale — prin intermediul lor — de serviciile de informații și cercurile reacționare din exterior.

Șeful Securității județului Galați
locotenent-colonel **Dumitru Vasile**

□ □ □

DEZVOLTAREA SPIRITULUI DE VIGILENȚĂ ȘI COMBATIVITATE REVOLUȚIONARĂ — NECESITATE OBIECTIVĂ PENTRU PREVENIREA SCURGERII DE DATE ȘI INFORMAȚII CU CARACTER SECRET DIN UNITĂȚILE DEPARTAMENTULUI SECURITĂȚII STATULUI

În concepția Partidului Comunist Român, a secretarului său general, comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, apărarea securității statului, a cuceririlor revoluționare, constituie un atribut suveran al poporului în cadrul căruia respectarea neabătută a legilor țării, dreptatea, adevărul și echitatea socialistă reprezintă elementele fundamentale, definatorii ale procesului de perfecționare a activității de dezvoltare generală a patriei.

Adresându-se organelor de securitate, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a atras atenția în repetate rânduri asupra necesității perfecționării muncii specifice pentru apărarea cu mai multă fermitate a secretului de stat.

„Nu trăim izolați — arăta comandantul suprem — deci, nu putem considera că România este sau va fi în afara preocupărilor dușmanilor socialismului. De aceea, sarcina organelor de securitate este de a acționa împotriva acelor care vor încerca să împiedice poporul să-și exercite rolul său în îndeplinirea orândurii socialiste, ele trebuie să apere viața pașnică, să apere suveranitatea și independența patriei împotriva oricui ar îndrăzni să se atingă de ele... Este necesar să se acorde mai multă atenție păstrării și apărării secretului de stat. Trebuie să fie clar, tovarășii, că în condițiile în care ne desfășurăm activitatea, persistă și vor persista încercările unor cercuri străine de a cunoaște activitatea strict internă a organelor de stat. De aceea, organele de securitate trebuie să vegheze cu hotărâre ca toate unitățile aparatului de stat, toate organizațiile economice și sociale să respecte cu strictețe legile și dispozițiile prietoare la apărarea secretului de stat.”¹

Situația operativă în care organele de securitate își desfășoară activitatea în prezent este deosebit de complexă, ca urmare a intensificării

¹ NICOLAE CEAUȘESCU, „România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate”, vol. 9, Editura politică, București, 1974, pag. 396.

fără precedent a propagandei și acțiunilor antiromânești — inițiate și conduse de cercurile cele mai reacționare din exterior — vizând crearea de false stări tensionale, conflictuale, racolarea și incitarea unor elemente declasate la așa-zise „acțiuni protestatare”, denaturarea și defăimarea politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Plecând de la această realitate, organele de securitate sînt chemate să acționeze cu fermitate sporită pentru a îndeplini sarcinile specifice de apărare a secretului de stat, a preveni și curma încercările anumitor servicii de informații și cercuri reacționare din străinătate de a intra în posesia unor date și informații secrete, de a lovi astfel în independența și suveranitatea patriei.

În contextul acțiunilor întreprinse pentru apărarea secretului de stat, un loc important îl ocupă asigurarea conspirativității măsurilor întreprinse de organele de securitate, precum și protecția cadrelor, a membrilor lor de familie față de acțiunile serviciilor de informații străine, ale cercurilor reacționare din exterior, precum și ale elementelor dușmănoase autohtone.

După cum este cunoscut, prevederile actelor normative care reglementează apărarea secretului de stat își găsesc concretizarea pentru activitatea noastră specifică în ordinele M.I. : nr. 0150/1972, care stabilește sarcinile privind evidența, întocmirea, manipularea, multiplicarea și păstrarea documentelor cu caracter secret de stat și de serviciu, nr. 0685/1975 privind relațiile cu străinii ale unităților și personalului M.I. și nr. 01420/1978 referitor la activitatea de transport a documentelor secrete.

În conformitate cu aceste ordine, șefii de unități au obligația să asigure cunoașterea temeinică și respectarea strictă de către toți subordonații a prevederilor legale în materie, a ordinelor și instrucțiunilor conducerii Departamentului Securității Statului și, totodată, să analizeze semestrial sau de cîte ori este necesar modul în care se asigură păstrarea secretului de stat și de serviciu în unitățile pe care le conduc și să stabilească măsuri pentru înlăturarea deficiențelor constatate.

În unitățile Departamentului Securității Statului există compartimente-secretariat sau persoane anume desemnate care se ocupă cu evidența, manipularea și păstrarea documentelor secrete de stat și de serviciu. Ele se întocmesc în caiete de ciorne, pe coli de hîrtie sau formulare înregistrate la compartimentele respective; pentru unitățile informativ-operative, astfel de materiale vor fi redactate pe coli volante neluate în evidență și care vor fi distruse — cînd nu vor mai fi necesare — prin grija cadrelor ce au lucrat cu ele.

În cadrul activităților zilnice sau cu ocazia convocărilor, controalelor, ședințelor ori la activitățile de învățămînt organizate, însemnările cu

caracter secret de stat vor fi consemnate în agende sau caiete luate în evidența unității.

În ceea ce privește multiplicarea documentelor secrete de stat, aceasta se face prin dactilografieri, fotocopiere, fotoreproducere, tipărire, desen ori alte mijloace de cei ce le-au întocmit sau alte persoane anume desemnate; se previne, astfel, cunoașterea conținutului unor asemenea materiale de persoane neautorizate.

Accesul la informații, date și documente cu caracter secret de stat și de serviciu deținute de un alt compartiment de muncă în cadrul aceleiași unități se face numai cu aprobarea șefului compartimentului respectiv. Consultarea unor documente cu caracter secret de stat de către persoane din alte unități ale Departamentului Securității Statului se aprobă de comandantul unității deținătoare sau de înlocuitorul său la comandă.

Persoanele ce au în primire documente cu caracter secret de stat ori de serviciu răspund de păstrarea lor pînă în momentul predării la arhivă sau altor persoane împuternicite ori pînă la distrugerea documentelor în condițiile stabilite de actele normative în vigoare.

Acestea se păstrează în dulapuri metalice sau în case de fier care, la terminarea programului, sînt sigilate de cei ce le au în primire.

Încăperile în care se țin documentele cu caracter strict secret de importanță deosebită trebuie să aibă incuietori sigure, iar în caz de necesitate vor fi instalate sisteme de alarmare ori se va organiza pază permanentă. Cînd nu se lucrează în birourile în care se păstrează documente cu caracter secret de stat, cheile de la ușile respective vor fi păstrate în camera ofițerului de serviciu.

De la regulile de evidență prevăzute în ordin fac excepție materialele informative primite de la persoanele din rețea care vor fi înscrise în opisul de la dosarul-anexă, precum și referatele, sintezele, planurile de măsuri în acțiuni, alte documente ce se întocmesc în dosarele înregistrate la compartimentele de evidență și care vor purta numărul dosarului în cauză.

Cu ocazia dezbaterii unor probleme de muncă nu se vor face referiri directe la: numele real al persoanelor aflate în atenția organelor noastre; datele statistice centralizate privind activitatea operativă a unităților Ministerului de Interne; problemele de mobilizare, alte date care nu trebuie cunoscute decît de anumite persoane.

Transportul documentelor cu caracter de stat și de serviciu în unitățile Departamentului Securității Statului se face, de regulă, de curieri special desemnați. În situații cu totul excepționale se poate face și de persoane stabilite de comandantul unității, luîndu-se măsurile necesare în vederea asigurării securității materialelor pe timpul transportului.

Prevederi importante privind apărarea secretului de stat, compartimentarea și secretizarea unor activități specifice de securitate se găsesc și în alte ordine și instrucțiuni ale conducerii Departamentului Securității Statului.

Pe baza prevederilor ordinelor, trebuie acordată o atenție deosebită educării și pregătirii contrainformative a cadrelor proprii, îndeosebi a celor cu atribuții profesionale ce implică activități specifice în rîndul străinilor și al legăturilor lor, ceea ce va conduce la dezvoltarea spiritului de responsabilitate și vigilență, precum și a cunoștințelor și deprinderilor de autoapărare față de orice acțiuni ori influențe nocive din exterior sau interior. De asemenea, este necesar să se acționeze organizat pentru prevenirea și contracararea preocupărilor serviciilor de spionaj și cercurilor reacționare din exterior de pătrundere informativă în aparatul de securitate și de culegere de informații despre activitatea, misiunile și personalul securității statului.

Cu toate acestea, unele cazuri de pierderi de documente secrete atestă faptul că nu în toate unitățile s-a acționat cu maximă răspundere pentru executarea integrală a ordinelor conducerii Departamentului Securității Statului pe linia asigurării unei depline protecții contrainformative a aparatului și a activității sale pentru prevenirea și curmarea cu desăvîrșire a oricăror abateri de la cerințele legilor și normelor speciale.

Deosebit de periculoasă, cu consecințe grave pentru munca de securitate, s-a dovedit atitudinea acelor cadre ce, contrar ordinelor, au continuat să scoată din unități documente secrete pe care le-au pierdut sau care le-au fost sustrase de persoane interesate. Semnificativ este cazul petrecut la o securitate județeană unde un ofițer a scos din unitate dosarele personale și mapele anexă ale unui număr de 3 informatori din legătura sa cu scopul de a le duce la unul din birourile de lucru pe care-l avea la o întreprindere asigurată contrainformativ și care i-au fost furate din autoturismul proprietate personală, unde le-a lăsat neasigurate.

Evenimente pe linia apărării secretului de stat au avut loc și ca urmare a nerespectării ordinului privind transportul documentelor secrete în Ministerul de Interne. Astfel, un fost ofițer dintr-o securitate județeană, deși știa din timp că urma să participe la o convocare la București, în loc să trimită documentele prin poșta specială, a luat asupra sa două caiete de pregătire profesională pe care în timpul călătoriei cu trenul le-a lăsat în compartiment, el deplasîndu-se la vagonul-restaurant, unde a consumat băuturi alcoolice. La sosire, în Gara de Nord, a uitat în tren mapa cu documentele ce ulterior au fost găsite, întîmplător, de o sursă care le-a predat organelor de securitate.

Deficiențele în controlul existenței și circulației documentelor, inclusiv cu ocazia trecerii în rezervă a unor cadre, constituie una din cau-

zele de fond ce au făcut să persiste neajunsuri care au favorizat scurgerea de informații din activitatea internă a organelor de securitate.

Așa de exemplu, la trecerea în rezervă, un fost ofițer în cadrul unei securități județene a luat cu el dosarul unui informator, mai multe materiale „S” și rapoarte de investigații, pe care le-a păstrat într-un dulap la instituția unde se angajase ulterior, existând riscul ca și alte persoane să poată lua cunoștință de conținutul acestora.

Un real pericol pentru ajungerea unor informații despre munca aparatului de securitate în posesia serviciilor de spionaj ori a altor elemente interesate îl constituie și atitudinea cadrelor care, lipsite de vigilență și răspundere, iar în diverse împrejurări dînd dovadă de pâlăvrăgeală, desconspiră față de persoane neautorizate probleme de muncă.

Semnificativ în sensul menționat este cazul unui fost ofițer dintr-o unitate centrală care a desconspirat față de o persoană aflată în preocupările sale faptul că este lucrată de organele de securitate, precum și mijloacele informativ-operative folosite pentru urmărirea sa.

Desconspirarea unor date și metode ale muncii de securitate a avut loc uneori și ca urmare a nerespectării anumitor prevederi ale ordinelor și instrucțiunilor de muncă specifice. Astfel, un ofițer dintr-o securitate județeană, manifestînd superficialitate în munca cu rețeaua informativă, s-a întilnit în mod repetat cu un informator la domiciliul acestuia, uneori și în prezența soției respectivului.

★

Concluziile ce se desprind din cele câteva probleme și cazuri prezentate scot în evidență necesitatea ca toate cadrele să dea dovadă de mai multă răspundere pe linia asigurării respectării riguroase a prevederilor legale, a ordinelor și instrucțiunilor ce reglementează apărarea securității de stat, să ia toate măsurile pentru cunoașterea și prevenirea oricăror situații de natură să favorizeze scurgerea de informații din activitatea aparatului de securitate.

În acest sens, de o deosebită importanță este acțiunea hotărîtă pentru ridicarea nivelului politico-ideologic al cadrelor, creșterea discernămintului profesional, întărirea spiritului de vigilență și răspundere pe linia apărării secretelor proprii, depistarea și înlăturarea operativă a oricăror împrejurări ce pot favoriza producerea de evenimente și adoptarea unei atitudini ferme față de cei care, prin comportamentul lor, sînt pretabili la săvîrșirea de abateri.

Colonel Arvente Ilie

PUNEREA ÎN DEZBATERE PUBLICĂ A UNOR PERSOANE CARE SÎNT PE CALE SĂ SE ANGREZE ÎN ACTIVITĂȚI OSTILE, DE NATURĂ A ADUCE ATINGERE SECURITĂȚII STATULUI

— MĂSURĂ PREVENTIVĂ ȘI EDUCATIVĂ DE SECURITATE

1. Punerea în dezbatere publică este o măsură de prevenire realizată de organismele democrației socialiste sau conducerile organizațiilor socialiste, pe baza datelor puse la dispoziție de organele de securitate. Ea este aplicabilă în cazurile în care se apreciază că :

— publicitatea este de natură să determine persoana în cauză să nu se angreneze în activități ostile ;

— prin aceasta se contribuie inclusiv la sporirea vigilenței și fermității oamenilor muncii față de încălcările sau abaterile de la lege.

Astfel, prin caracteristicile sale, punerea în dezbatere publică este o modalitate specifică de :

◆ activizare a opiniei colectivelor de oameni ai muncii împotriva faptelor ce ar putea evolua în direcția lezării securității statului, pentru exercitarea unui control social mai ferm și organizat asupra elementelor pretabile la săvîrșirea unor asemenea acte ; stabilirea și înlăturarea cauzelor generatoare de acțiuni, fapte și fenomene cu implicații pentru securitatea statului ;

◆ conlucrare a organelor de securitate cu organismele democrației socialiste și conducerile organizațiilor socialiste, în vederea realizării în comun a sarcinilor de prevenire — specială și generală — a oricăror fapte de natură a aduce atingere securității sau intereselor statului, pentru că, așa cum sublinia comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, apărarea securității statului nu este o problemă exclusivă a organelor de securitate, ci constituie o cauză și o operă a întregului popor ;

◆ obținere a unui spectru larg de efecte preventive, nu numai față de persoana sau persoanele puse în dezbatere, ci și față de alte elemente pretabile la fapte similare, participante — întîmplător sau prin grija organelor de securitate — la punerea în dezbatere publică.

2. Potrivit prevederilor Instrucțiunilor nr. D/00190/1987, punerea în dezbatere publică are ca scop :

a) determinarea persoanei respective să nu se angreneze în acțiuni ostile, să renunțe la intenții, preocupări sau comportamente care ar putea evolua în direcția lezării securității statului. Punerea în dezbatere publică, având ca finalitate imediată preîntâmpinarea comiterii unor fapte prevăzute de legea penală, este aplicabilă numai în faza preinfracțională, deci a intențiilor nematerializate ori a actelor pregătitoare, neasimilate de lege tentativei și, în consecință, nepedepsibile ;

b) sporirea vigilenței și fermității oamenilor muncii față de încălcările sau abaterile de la lege. Acest scop vizează de fapt prevenirea încălcărilor sau abaterilor de la lege, intervenția fermă și eficientă a colectivelor de oameni ai muncii mai înainte de a se ajunge la lezarea efectivă sau la punerea în pericol a valorilor sociale privitoare la securitatea statului, protegute de legea penală. Punerea în dezbatere publică presupune nu numai sensibilizarea organismelor democrației socialiste sau a colectivelor de oameni ai muncii, ci și :

⊙ creșterea aportului acestora și al fiecărui membru din colectivele de muncă la sesizarea și informarea organelor de securitate cu orice aspect de interes operativ ;

⊙ formarea și educarea fiecărui cetățean în vederea intervenției directe și nemijlocite împotriva unor fapte, fenomene sau stări de lucruri din care ar rezulta un pericol iminent pentru securitatea sau interesele statului român ;

⊙ formarea, la toți cetățenii, a unor convingeri juste, bazate pe realități, cu privire la sarcinile și misiunile organelor de securitate în etapa actuală, la caracterul umanitar — atât pentru societate, cât și pentru individ — al măsurilor noastre de prevenire ;

c) influențarea pozitivă a altor persoane pretabile, cunoscute sau nu de către organele de securitate, prin conștientizarea acestora asupra riscurilor pe care le implică preocupările de natură a leza sau a evolua în direcția lezării securității statului. Realizarea acestui scop preventiv presupune ca, în alegerea măsurii și în selecționarea faptelor ce urmează a fi puse în dezbatere, să se aibă în vedere și situația operativă de securitate din obiectivul, locul sau mediul respectiv.

3. Punerea în dezbatere publică poate fi aprobată și avizată dacă sînt îndeplinite cumulativ următoarele condiții :

a) asigurarea deplinei conspirativității a mijloacelor și metodelor secrete de muncă ;

b) documentarea temeinică a faptelor, folosindu-se atât instituția actelor premergătoare, cât și cercetarea informativă. Deși noile instruc-

țiuni nu mai prevăd obligația de a chema persoana în cauză la organele de securitate pentru a-și preciza poziția față de acțiunile săvîrșite, cercetarea informativă a elementelor ce urmează a fi puse în dezbatere publică este o condiție indispensabilă pentru asigurarea eficienței măsurii.

În conformitate cu hotărîrea Consiliului de Conducere al Departamentului Securității Statului din 5 octombrie 1988, cercetarea se face pe baza planului aprobat de șeful securității ;

c) stabilirea faptelor preinfracționale în sarcina unei anumite persoane care să poată face obiectul publicității. Îndeplinirea acestei condiții de oportunitate se verifică în raport cu : natura faptelor ; componența participanților la dezbatere (structura și preocupările fundamentale ale grupului, nivelul de pregătire și înțelegere a semnificației faptelor din punct de vedere al securității statului, poziția și rolul persoanei ce urmează a fi pusă în dezbatere în cadrul grupului etc.) ; specificul situației operative ; atitudinea probabilă a celui pus în dezbatere și a participanților activi, stabilită și, eventual, precizată anticipat etc. ;

d) existența unor temeieri suficiente care să fundamenteze concluzia că efectul preventiv-educativ și celelalte scopuri ale măsurii vor fi astfel mai bine realizate ;

e) necesitatea ca persoana ce urmează a fi pusă în dezbatere să fie cetățean român sau persoană fără cetățenie domiciliată în Republica Socialistă România.

4. Analiza deosebirilor dintre punerea în dezbatere publică și punerea în discuția colectivelor de oameni ai muncii sau în adunările populare poate evidenția anumite caracteristici ale măsurii preventive de care ne ocupăm. Aceste deosebiri se referă, în principal, la următoarele aspecte :

a) punerea în dezbatere publică este o măsură preventivă de securitate, pe cînd punerea în discuția colectivelor de oameni ai muncii este o acțiune de conlucrare cu organismele democrației muncitorești-revoluționare (art. 23 și 27 din Instrucțiunile nr. D/00190/1987) ;

b) punerea în dezbatere publică privește persoane pretabile a se angrena în activități ostile, fapte, preocupări sau atitudini preinfracționale, în timp ce punerea în discuție, potrivit prevederilor art. 23 lit. c din Instrucțiunile nr. D/00190/1987, privește diferite cazuri de abateri sau încălcări ale legilor ;

c) dacă prima măsură este de sine stătătoare, fiind aplicabilă pentru finalizarea în scop de prevenire a unor cazuri de securitate, cea de-a doua este, de regulă, ulterioară altor măsuri de sancționare, prevăzute de lege pentru abaterile sau încălcările respective ;

d) punerea în dezbatere publică se poate face numai cu acordul primului secretar al comitetului județean de partid (al municipiului București), care verifică oportunitatea politică a măsurii, în timp ce punerea în discuție se face cu aprobarea și sprijinul organelor de partid, fără a fi necesar să se ajungă la nivelul primului secretar al comitetului județean de partid;

e) organizarea dezbaterii publice și prezentarea faptelor se face de către organismele democrației socialiste sau conducerile organizațiilor socialiste, pe baza datelor puse la dispoziție de către organele de securitate, iar punerea în discuție se realizează prin intermediul factorilor competenți, în strânsă conlucrare cu organismele democrației socialiste;

f) punerea în dezbatere publică se poate realiza numai cu aprobarea șefilor unităților centrale sau teritoriale de securitate, dată cu avizul Direcției Cercetări Penale din Departamentul Securității Statului, iar la unitățile teritoriale și cu acordul șefului unității centrale de profil. Deși din Instrucțiunile nr. D/00190/1987 nu rezultă competența de aprobare a punerilor în discuție, având în vedere că acestea sînt ulterioare unor sancțiuni legale (după caz: penale, contravenționale, administrative, disciplinare etc.) și nu implică punerea la dispoziția factorilor competenți a unor date rezultate din activitatea informativ-operativă a organelor de securitate, ci a unor date ce au reieșit din cercetări sau verificări cu un anumit grad de publicitate, măsurile se iau cu aprobarea șefilor unităților de securitate, fără a fi necesar avizul Direcției Cercetări Penale;

g) punerea în dezbatere publică are loc, întotdeauna, în prezența persoanei pretabile a se angrena în activități ostile, în timp ce punerile în discuția colectivelor de oameni ai muncii sau în adunările populare nu presupun prezența obligatorie a făptuitorului, fiind vorba de cazuri și nu de persoane;

h) la punerile în dezbatere publică, accentul se pune pe prevenția specială, urmărindu-se determinarea unei persoane concrete să nu se angreneze în activități ostile, iar la punerile în discuție scopul îl constituie prevenția generală, urmărindu-se educarea cetățenilor în spiritul respectării legilor, al vigilenței și combativității față de orice acțiuni și manifestări ostile orînduirii socialiste și intereselor poporului.

5. Sub aspect *metodologic*¹, punerea în dezbatere publică presupune mai multe etape, și anume:

a) **analiza cazurilor împreună cu organele de cercetare penală** ale securității², în vederea evaluării atente, cu discernămint, a activităților

¹ A se vedea și „Securitatea nr. 2/1983, pag. 43—52.

² A se vedea și „Securitatea nr. 3/1984, pag. 42—46.

reieșite din urmărirea informativă și stabilirea celor mai adecvate modalități de realizare a măsurii de prevenire. Din aceste prevederi ale art. 33 alin. 1 din Instrucțiunile nr. D/00190/1987 rezultă problema de a ști dacă punerea în dezbatere publică poate fi propusă numai atunci cînd s-a efectuat urmărirea informativă ori dacă numai în situația acestei forme de activitate informativ-operativă este obligatorie analiza cazului împreună cu organele de cercetare penală ale securității. Avînd în vedere prevederile art. 12 lit. a și ale art. 15 lit. a din Instrucțiunile nr. D/00190/1987, potrivit cărora atît informațiile de primă sesizare, cît și mapele de verificare pot fi soluționate prin luarea oricărei măsuri de prevenire (inclusiv punerea în dezbatere publică), ar reieși că obligația de a analiza cazul cu organele de cercetare penală ale securității subzistă numai cînd este vorba de urmărirea informativă. Avînd însă în vedere prevederile art. 31 alin. 3 din Instrucțiunile nr. D/00190/1987, referitoare la avizul Direcției Cercetări Penale, importanța măsurii și nivelul de aprobare, avizare și obținere a acordului, toate cazurile în care este preconizată punerea în dezbatere publică, indiferent de formele activității informativ-operative, trebuie analizate cu organele de cercetare penală ale securității. Prin urmare, pentru unitățile centrale de securitate analiza se face împreună cu Direcția Cercetări Penale, iar în cazul unităților teritoriale de securitate — împreună cu ofițerul de cercetare penală competent din punct de vedere teritorial;

b) **documentarea cazurilor¹ și conspirarea surselor secrete de informare** prin efectuarea actelor premergătoare și cercetarea făptuitorilor, activități care — potrivit prevederilor art. 20 alin.1 din Ordinul ministrului de interne nr. D/00115/1979 — se efectuează de către organele de cercetare ale securității împreună cu organele informative competente;

c) **obținerea acordului primului secretar al comitetului județean de partid** (al municipiului București), de către șeful unității de securitate;

d) **intocmirea raportului și înaintarea acestuia, împreună cu dosarul**, la Direcția Cercetări Penale, în vederea obținerii avizului, precum și a acordului șefului unității centrale de profil, în ceea ce privește măsurile preconizate de securitățile județene sau a municipiului București. Raportul trebuie să cuprindă:

- fapte sau preocupări ce stau la baza luării măsurii;
- persoana sau persoanele care urmează a fi puse în dezbatere și poziția acestora;
- cadrul în care urmează a se realiza măsura;

¹ A se vedea și „Securitatea“ nr. 3/1983, pag. 79—86.

— date din care să rezulte îndeplinirea condițiilor prealabile specifice măsurii ;

— propuneri concrete.

Obținerea avizului și a acordului sînt obligatorii atît în cazul în care măsura este preconizată a fi realizată singură, cît și atunci cînd aceasta constituie o modalitate de destrămare a unor anturaje sau grupuri ;

e) **conlucrarea cu organismele democrației socialiste sau conducerile organizațiilor socialiste** în organizarea punerii în dezbatere, concretizată în :

- punerea la dispoziție a datelor necesare (a unei sinteze) ;
- participarea, eventual, la întocmirea materialului ;
- stabilirea în comun a locului, timpului și participanților, precum și a persoanelor care vor lua cuvîntul ;
- luarea în comun a altor măsuri organizatorice necesare ;

f) **realizarea propriu-zisă a măsurii**, la punerea în dezbatere urmînd a participa și ofițerul de securitate care are cazul, pentru a fi în măsură să întocmească nota-raport prevăzută în art. 31 alin. 4 din Instrucțiunile nr. D/00190/1987 ;

g) **întocmirea notei-raport, înregistrarea în evidențele operative de securitate și urmărirea reacției** persoanei puse în dezbatere, pentru stabilirea eficienței măsurii.

★

Modul mai riguros de reglementare a punerilor în dezbatere publică, concretizat și în exercitarea unui control centralizat asupra acestora, nu trebuie să se transforme într-un factor de natură a conduce la reducerea numărului măsurilor de acest gen, ci trebuie să constituie un stimulent pentru analiza temeinică a fiecărui caz, pentru continuarea activizării a organismelor democrației socialiste, a colectivelor de muncă, a opiniei publice, împotriva oricăror fapte care ar putea evolua în direcția lezării securității, a intereselor statului.

Maior Olaru Alexandru

PREVENIREA SCURGERII DE INFORMAȚII SECRETE DIN INDUSTRIA PETROLIERĂ, PE FONDUL ACȚIUNILOR DE COOPERARE ȘI AL ALTOR ACTIVITĂȚI CU CETĂȚENII STRĂINI

Analiza situației operative pe profil scoate în evidență faptul că, în etapa actuală, serviciile străine de spionaj și-au intensificat preocupările de culegere a informațiilor și datelor secrete din domeniul industriei petroliere, în vederea susținerii intereselor politico-economice și tehnico-științifice ale celor în slujba cărora se află, folosind, de regulă, calea contactului direct cu persoane din acest sector de activitate.

În acest scop sînt utilizați agenți cu acoperiri dintre cele mai diverse, căpătînd o pondere tot mai importantă legendarea intențiilor lor reale prin încheierea unor înțelegeri de cooperare.

Iată două exemple semnificative, petrecute anterior apariției Decretului nr. 408/1985 privind unele măsuri referitoare la apărarea secretului de stat și modul de stabilire a relațiilor cu străinii.

Acceptîndu-se oferta unui institut de cercetări din Franța de a acorda sprijin în prelucrarea rezultatelor cercetării pe calculator și a pune la dispoziție o serie de echipamente necesare efectuării unor teste de laborator, s-a încheiat un acord de cooperare cu un institut similar de cercetare din țara noastră, în baza căruia s-a permis accesul străinilor în sectoare unde se aplică o tehnologie avansată pe plan mondial. La scurt timp, cu totul surprinzător, cazul respectiv a stîrnit interes și din partea unei firme guvernamentale de cercetări din Canada, la insistențele reprezentanților ei convenindu-se un acord de cooperare avînd drept obiect documentarea specialiștilor canadieni în țara noastră și efectuarea unui experiment cu tehnologie românească în Canada, pe baza căruia să se întocmească în comun un studiu în vederea valorificării sale de către eventualele firme interesate din țara menționată. În acest caz, în cele din urmă avantajul a fost reciproc, dar dacă nu se manifesta vigilența necesară, acțiunea se putea solda în defavoarea statului nostru.

În aceeași perioadă, în practica înțelegerilor de cooperare intra și schimbul de informații asupra datelor de cercetare geologică referitoare la identificarea resurselor de hidrocarburi din zonele de frontieră. Cu ocazia unei astfel de întîlniri, specialiștii români au fost informați despre posibilitatea existenței unor importante zăcăminte într-un teritoriu limitrof graniței noastre, precizîndu-se că structura geologică a zonei se caracterizează prin continuitate și pe teritoriul Republicii Socialiste

România. Ca urmare, partea română a și luat măsuri de prospectare, alocându-se importante resurse tehnico-materiale și umane, dar eforturile nu au fost încununate de succes, rezervele presupuse neexistând. Cu prioritatea următoarei întâlniri, partenerii au aflat rezultatele obținute de noi, informațiile fiind pentru ei de mare interes, determinându-i să renunțe la angajarea de forțe în vederea cercetărilor geologice din sectorul respectiv.

Este de precizat faptul că și în prezent se încearcă includerea în acordurile de cooperare a unor clauze menite să faciliteze accesul neîngrădit la rezultatele cercetărilor noastre, în special la cele deținând prioritatea pe plan mondial.

Astfel, proiectul unui acord de cooperare propus de un partener străin, pe tema recuperării țițeiului din zăcămintele epuizate prin utilizarea de metode microbiologice, prevedea schimbul de bacterii care pot dizloca țițeiul din zăcămintele menționate și efectuarea unei aplicații în țara acestuia. Sau într-un alt caz, o firmă din S.U.A. s-a oferit să prospecteze pe cheltuială proprie platforma continentală a Mării Negre, în scopul identificării resurselor minerale ale zonei dar, deși dorea să dea ofertei un caracter dezinteresat, de sprijin, condiționa acțiunea de acceptarea întregii cooperări pe terțe piețe, unde deține o poziție importantă.

Desigur că în ambele situații a fost prevenită prejudicierea părții române, dar trebuie reținut că la asemenea propuneri s-a ajuns pe baza unor informații obținute de străini în contactele directe cu specialiști români și din unele materiale la care au avut acces.

O altă cale utilizată pentru culegerea de informații o constituie schimburile de experiență și documentarea, efectuate în baza unor înțelegeri de colaborare bi sau multilaterale încheiate de diverse organizații cu profil științific. În conformitate cu astfel de înțelegeri, experții străini au purtat discuții cu specialiști români la protocolul unui institut de cercetări din țara noastră. Ulterior, a fost remis spre semnare organizației științifice, sub egida căreia se desfășurase vizita specialiștilor străini în țara noastră, proiectul unei convenții de colaborare pe două teme în care deținem prioritatea, respectiv, combustia subterană și injecția nucleară. Părții române îi revenea doar obligația să pună la dispoziția partenerului tehnologia de care dispunea și să-i permită accesul în sectoarele de aplicare, acesta urmînd a elabora modele matematice pentru optimizarea proceselor (rezolvate sau în stadiu avansat de elaborare și în țara noastră) pe care să ni le pună apoi la dispoziție pe bază de contract. Asemenea clauze erau însă de neacceptat.

Exemplele prezentate subliniază interesul sporit pe care serviciile de spionaj străine îl acordă culegerii de informații utilizînd calea contactului direct, oficial, prevalîndu-se de prevederile înțelegerii de colaborare.

Cerințele majore ale apărării intereselor politico-economice ale țării noastre impun eforturi pe măsură din partea unităților de securitate cu competențe pentru contracararea acțiunilor dușmănoase de natura celor prezentate mai sus.

În cadrul atribuțiilor ce-i revin, U.M. 0500 acționează printr-o largă gamă de activități, utilizînd metode și mijloace specifice, pentru a asigura în principal:

— prevenirea accesului străinilor în sectoarele sau locurile de muncă în care aceștia ar putea intra în contact cu date, informații și documente cu caracter secret de stat;

— prevenirea scurgerii datelor secrete și divulgării conținutului unor documente cu acest caracter, cu ocazia contactelor directe cu străini ori prin materialele date publicității;

— asigurarea stabilității cu responsabilitate a datelor ce constituie secrete de stat și de serviciu și întreprinderea măsurilor de protecție prin clasificarea corespunzătoare a documentelor elaborate în baza lor și respectarea întocmai a normelor legale privind lucrul cu astfel de documente.

În acest scop, începînd cu anul 1986, în colaborare cu specialiști din domeniul vizat și prin schimb de informații cu unitățile cu competențe din Departamentul Securității Statului, se realizează în fiecare caz o analiză judicioasă a propunerilor partenerilor străini pentru încheierea unor astfel de înțelegeri, stabilindu-se, totodată, sectoare în care să se permită accesul lor. O dată stabilite problemele de interes pentru partea română, se acordă sprijin specialiștilor din compartimentele de resort în stabilirea liniei de conduită și fundamentarea poziției ce urmează a se adopta față de partenerul străin.

O atenție deosebită s-a acordat și se acordă încadrării informative și prin toate mijloacele specifice atât a participanților străini, cât și a celor români, asigurîndu-se realizarea cu eficiență sporită a intereselor părții române.

Acțiunile mai importante pe linie de cooperare în domeniul cercetării sînt luate în atenție de către șeful de protocol care participă în mod direct la derularea lor.

Măsurile de securitate întreprinse în domeniul la care ne-am referit au condus la întronarea unui cadru de lucru de natură să asigure într-o mai bună măsură apărarea secretului de stat și contracararea intențiilor de culegere a informațiilor secrete din acest important sector de activitate al economiei naționale.

Locotenent-major Șerban Ion-Lucian

„RECVIEM” PENTRU UN AMBASADOR

În ultimii ani, diversiunea ideologică — copilul preferat al serviciilor de spionaj din țările imperialiste — a luat o amploare tot mai mare, cu forme de manifestare din ce în ce mai perfide. Măsurile de contracarare cîștigă un plus evident de eficiență dacă se reușește combaterea dușmanului cu propriile sale arme. Așa au procedat organele de contraspionaj, cu cîțiva ani în urmă, în cazul „Craiu”. Momentul declanșării „evenimentelor” ce vor fi relatate a avut loc într-o dimineață geroasă de ianuarie...

... În dimineața aceea, biserica în care oficia preotul catolic Anton părea mai plină de enoriași ca altădată. Oare prin ce mijloace își asigură preotul o audiență atît de numeroasă, formată în cea mai mare parte din credincioși de origine maghiară domiciliati în comunele învecinate aceluia oraș din nord-vestul țării? Misterul a fost curînd dezlegat: Anton strecura în predicile sale elemente de propagandă naționalist-iredentistă. Ceea ce a atras însă în mod special atenția organelor competente a fost faptul că, pentru pregătirea și realizarea acestor predici, preotul folosea materiale aduse de pe alte meleaguri (broșuri, diapozitive, reviste etc.).

Prin măsuri specifice s-a stabilit că Anton primea frecvent la domiciliu vizita unor diplomați occidentali acreditați la București. Se pune deci problema: care din aceștia făcea oficiul de curierat între „preotul propagandist” și organizațiile iredentiste din exterior?

Adîncindu-se verificările asupra diplomaților în cauză a rezultat, între altele, un aspect aparent inexplicabil: atașatul militar al unui stat vest-european, „Craiu”, semnalat ca legătură a preotului Anton, frecvența cu regularitate slujbele religioase duminicale de la Catedrala romano-catolică Sf. Iosif din București. Pînă aici nimic deosebit, cu excepția faptului că diplomatul în cauză era de

confesiune evanghelică! Dintr-un anumit punct de vedere era clar că respectivul ținea să demonstreze că vizitele sale la preotul catolic Anton aveau o motivație exclusiv religioasă și nicidecum de altă natură. Din punctul de vedere al organelor noastre era însă perfect posibil ca tocmai „Craiu” să fie curierul căutat de noi.

În această fază, în urma analizei datelor existente în caz, s-a hotărît infiltrarea unui informator, cel mai indicat rezultînd a fi „Moraru”, persoană cunoscută în județ și în bune relații cu preotul Anton. Cel din urmă știa că „Moraru” face dese deplasări în Capitală, în interesul serviciului.

Întors după o scurtă deplasare, din țara de origine, „Craiu” l-a anunțat pe Anton că în curînd intenționa să facă împreună cu soția o excursie în nordul țării, ocazie cu care îl va vizita și pe preot; nu era însă în măsură a fixa data excursiei, întrucît nu putea părăsi ambasada, adjunctul său fiind în concediu.

La citeva zile după această discuție, vizitîndu-l pe preot, „Moraru” i-a comunicat — în treacăt — că pleacă pentru două zile la București. După o oarecare chibzuință Anton l-a întrebat dacă ar fi dispus să-i facă un comision, avînd în vedere bunele relații dintre ei. Firește că sursa a acceptat, iar preotul, dîndu-i adresa și telefonul lui „Craiu”,

i-a spus că rudele sale din străinătate i-au trimis „niște nimicuri”, diplomatul — ca „prieten al rudelor” preotului — acceptînd cu amabilitate să aducă pachetul la București.

Situația creată a impus organizarea unor temeinice măsuri de supraveghere în zona locuinței atașatului militar, iar pentru documentarea aspectelor de interes operativ „Moraru” a fost dotat cu mijloace tehnice speciale.

Prezentîndu-se la domiciliul diplomatului, „Moraru” i-a înmînat respectivului o scrisoare de recomandare din partea preotului Anton, menită să spulbere eventualele îndoieli ale lui „Craiu” cu privire la persoana sursei. „Moraru” a fost oprit la masa de prînz în casa diplomatului, iar la plecare acesta i-a spus că avea, într-adevăr, ceva de trimis preotului Anton. Pentru a ușura transportul, soția lui „Craiu” l-a condus pe informator cu mașina pînă în apropierea Gării de Nord. Abia după ce s-a convins că nu se află în filaj, soția diplomatului a oprit mașina lîngă parcul din fața Ministerului Transportului și Telecomunicațiilor și a înmînat sursei o valiză, lăsîndu-l să parcurgă singur restul de drum pînă la gară, ea întorcîndu-se acasă.

La biroul de miliție al Gării de Nord „Moraru” era așteptat de un ofițer al Direcției de contraspionaj, căruia i-a predat valiza primită de

la diplomat. Conținutul acesteia confirma pe deplin suspiciunile ce declanșaseră cazul. La indicația ofițerului, „Moraru“ a telefonat de îndată diplomatului „Craiu“, relatînd — cu voce sugrumată de emoție — că fusese reținut de organele de miliție, împreună cu alți cetățeni bănuși a fi implicați într-un furt. La controlul efectuat s-a găsit în valiza ce o avea asupra lui o mare cantitate de documente religioase și diapozitive, a căror proveniență „Moraru“ a trebuit să o explice. „Cazul urmează a fi cercetat de procuratura locală din orașul meu de domiciliu“, a spus sursa în continuare.

— „Ați dat și numele meu?“

— „N-am avut încotro!“

— „Vai de mine“, a mai exclamat diplomatul, după care a închis telefonul.

Era limpede și suficient: dovada nu mai putea fi contestată!

În dimineața zilei următoare, ambasadorul statului căruia îi aparținea „Craiu“ a fost convocat la Ministerul Afacerilor Externe unde i s-au adus la cunoștință faptele comise de subalternul său. El a cerut un răgaz de o oră, timp în care a purtat o discuție cu atașatul militar „Craiu“, în urma căreia a avut loc un schimb de telexuri cu centrala. Revenit la Ministerul Afacerilor Externe, ambasadorul a confirmat că diplomatul său încălcase grav legile țării noastre,

folosind imunitatea pe care i-o confera statutul diplomatic pentru a introduce în țară literatură iredentistă. Deși venit la post abia de o lună, ambasadorul și-a asumat întreaga responsabilitate a faptelor subordonatului său, pentru care a prezentat scuze din partea guvernului propriu, fapt fără precedent în istoria relațiilor diplomatice bilaterale. La întrebarea dacă se dorește retragerea lui „Craiu“ de la post, i s-a răspuns că partea română, fidelă principiilor de înțelegere și colaborare în raporturile cu toate statele, lasă la aprecierea partenerului luarea celei mai indicate măsuri. Impresionat de atitudinea interlocutorilor, ambasadorul a afirmat că nu ar fi dorit să-și înceapă misiunea în țara noastră cu un incident diplomatic și a dat toate asigurările că atașatul militar „Craiu“ va fi „cel mai cuminte diplomat din ambasada pe care o conduce“.

Maniera în care s-a tratat acest caz a lăsat o amprentă puternică asupra întregii atitudini a ambasadorului față de Republica Socialistă România. În decursul misiunii sale, s-a implicat activ în combaterea unor curente de opinii care prezentau denaturat și tendențios realitățile din țara noastră. S-a dovedit astfel că soluția de tratare a incidentului „Craiu“ a fost cea mai potrivită.

În alegerea acestei variante s-a pornit de la faptul că ambasadorul,

foi luptător antifascist — arestat și închis în timpul hitlerismului — era un convins simpatizant al ideilor socialismului. Soluția expulzării diplomatului „Craiu“ ar fi fost simplistă, pe cînd, prin modul de tratare a cazului, ambasadorul a fost pus în postura de a se simți obligat față de gazdele sale.

Activitatea ostilă a preotului Anton a fost curmată, iar „Craiu“ nu a mai dat „de lucru“ organelor de specialitate, respectînd cu strictețe normele impuse de statutul său în țara noastră, astfel că, din punct de vedere operativ, cazul s-a încheiat.

Maior Jiga Liviu

INTENȚII CE NU S-AU PUTUT MATERIALIZA

Mai multe surse din legătura Serviciului 1/A al Securității județene Bihor au semnalat, la sfîrșitul anului trecut, despre „Arpi“, element cu rol de conducere pe țară în cadrul sectei „Martorii lui Iehova“, următoarele:

— o scurtă perioadă după ieșirea din detenție (în anul 1986), nu s-a mai angrenat în conducerea sectei, dar apoi, renunțînd la atitudinea de prudență, a devenit tot mai activ pe linia organizării de activități de propagandă mistico-ostilă, avînd intenții de distribuire a unor materiale cu un astfel de conținut;

— în acest scop, a efectuat frecvente deplasări în municipiile Timișoara și Arad, unde urma să intre în posesia unui aparat de multiplicat, pe care să-l instaleze „la loc sigur“, undeva în apropierea mu-

nicipiului Oradea, unde domiciliază; — a antrenat la activitatea sa și alte elemente, cele mai active fiind 3 servi de grupă, un serv de circuit, o curieră pentru județul Maramureș și a atras un alt individ, cu funcție de conducere în sectă la nivelul țării;

— a determinat o tînără, de 19 ani, membră a sectei să nu se încadreze în muncă și să învețe dactilografia, pentru a putea fi astfel folosită mai bine la multiplicarea unor materiale iehoviste.

În procesul verificării informațiilor respective, folosindu-se mijloacele specifice muncii de securitate, la scurt timp au fost stabilite data, ora și locul unde „Arpi“ urma să aibă prima întîlnire cu principalii săi „colaboratori“, în vederea discutării programului de acțiune pentru perioada sărbătorilor de iarnă.

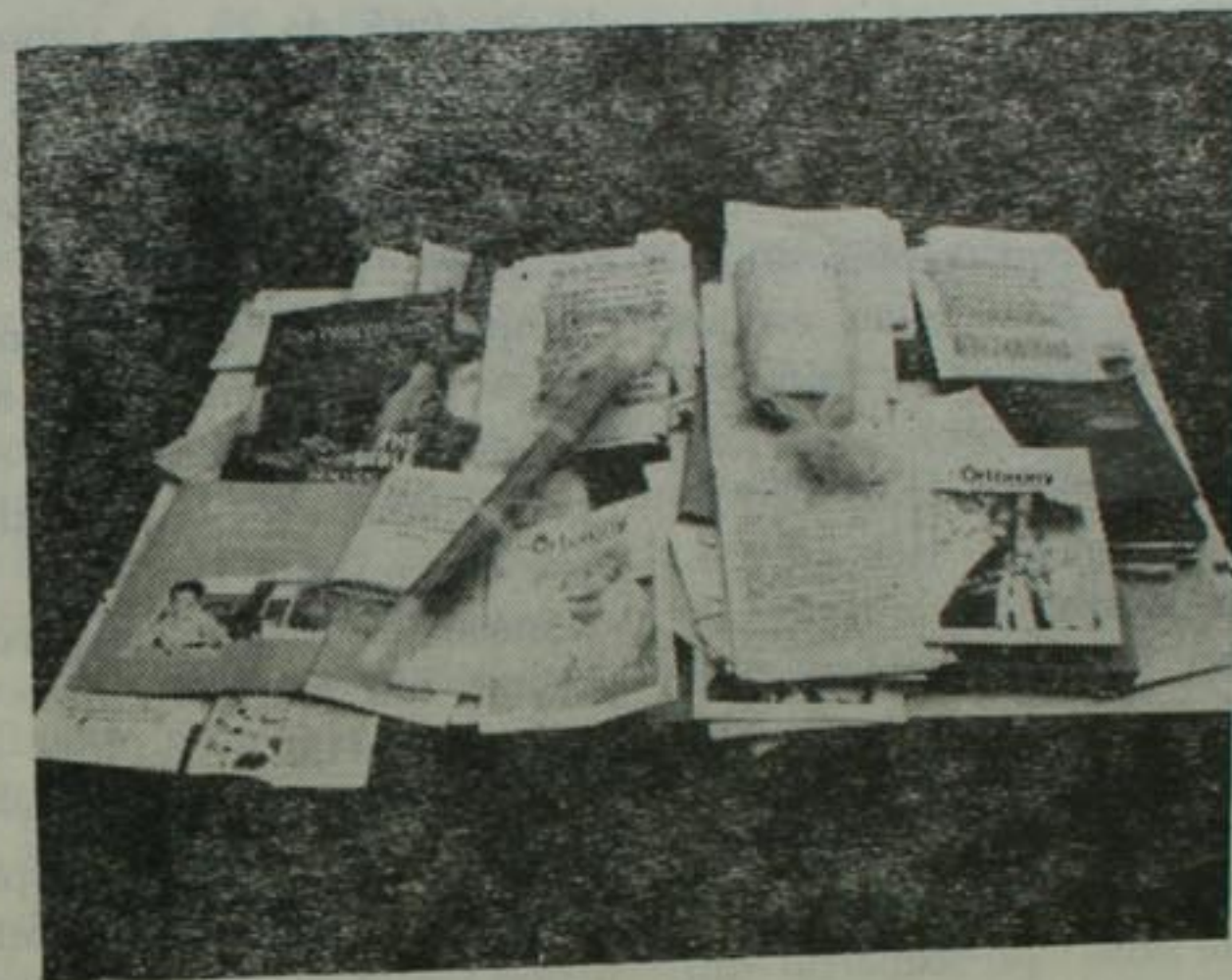
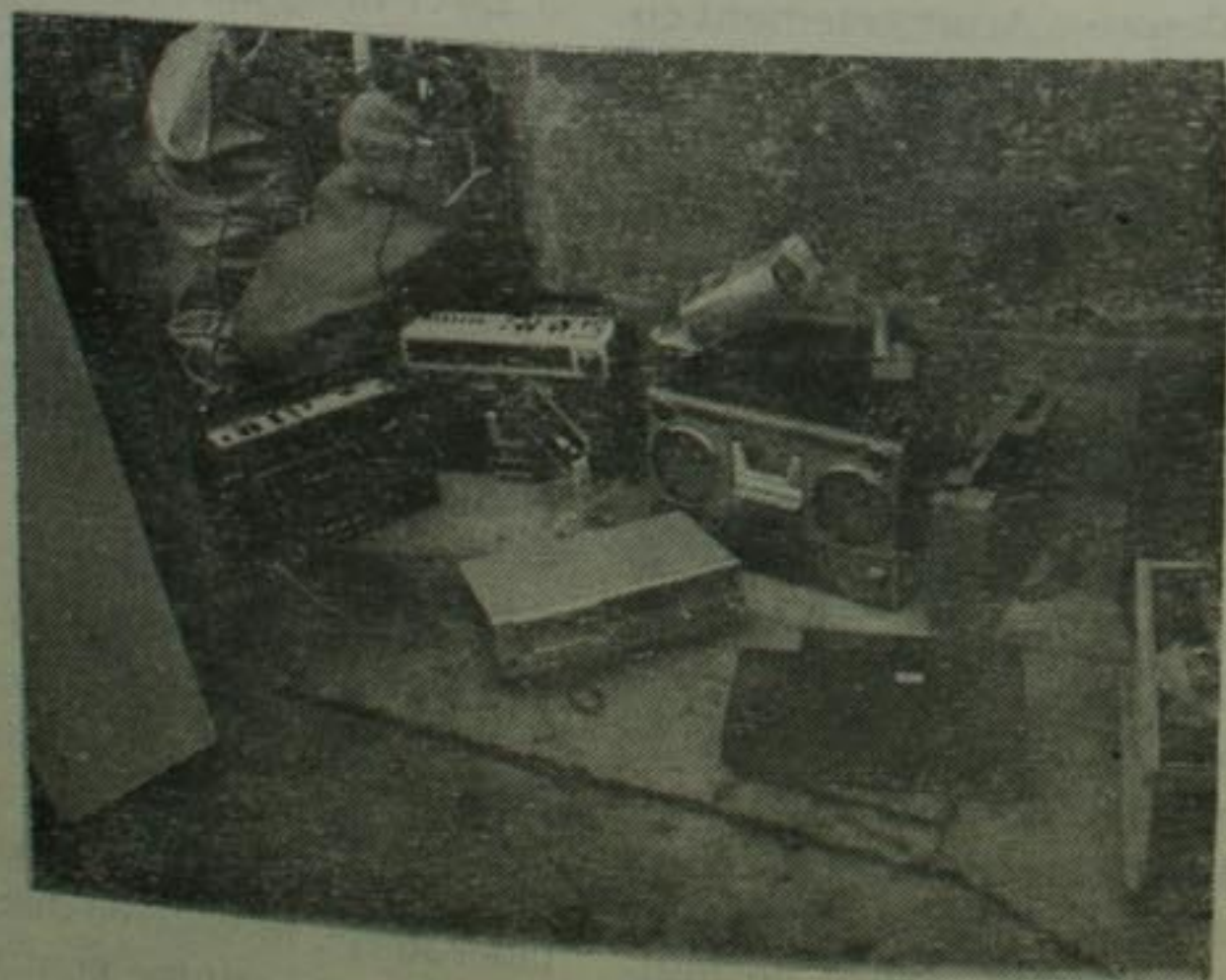

Exploataindu-se la maximum posibilitățile oferite de acest moment operativ, s-a stabilit că întâlnirea nu s-a redus la atît, ci „Arpi“, care a venit bine dotat cu materiale de îndoctrinare și literatură ostilă, a predat la plecare o sacoșă cu o astfel de maculatură unui om de încredere care avea sarcina de a consulta și alți „frați“ cu privire la căile de difuzare a lor.

În contextul menționat, s-a acționat cu operativitate sub acoperirea organelor de miliție și, în timp ce respectivul se deplasa cu prudență excesivă, la acea oră tîrzie, pe străzi

lăturalnice a fost legitimat, controlat și reținut pentru elucidarea împrejurărilor în care a intrat în posesia „încărcăturii“.

Izolarea față de ceilalți membri ai sectei și cercetarea sa informativă au prilejuit obținerea declarațiilor necesare cu privire la toate persoanele cu care era în legătură. Acestora, echipe mixte, formate din ofițeri de securitate și miliție, le-au efectuat percheziții domiciliare, prilejuri cu care au fost găsite în ascunzători special amenajate aparatură tehnică și însemnate cantități de literatură iehovistă (prezentate parțial în foto-

grafiile alăturate), din care unele erau destinate difuzării pînă la data de 15 ianuarie 1989.

Întrucît multe dintre materiale erau în mod vizibil multiplicat recent, s-a concluzionat că mașina destinată acestui scop trebuia să fie tot în zonă. Ca atare, s-au extins cercetările și în comuna Cetariu, localitate cu o concentrare mare de elemente iehoviste. La unul dintre acestea s-au găsit ascunse în grădină un aparat de multiplicat ultramodern, cerneală tipografică, matrițe, piese de schimb, hîrtie etc. De asemenea, au mai fost confiscate un număr însemnat de notițe și scrisori, din conținutul cărora rezulta aspecte din preocupările lui „Arpi“, a legăturilor sale, rapoarte de activitate, note de caracterizare, recomandări etc.

Toate instrucțiunile, tipăriturile, literatura și materialele necesare multiplicării sînt editate sau produse în exterior, în limbile română, ma-

ghiară și engleză, apoi introduse pe căi ilegale în țară, descoperindu-se, față de ce se cunoștea pînă atunci, două noi publicații, respectiv „Analiza scripturilor“ și „Apocalipsul — grandiosul său apogeu este aproape“.

Împotriva tuturor elementelor implicate s-au luat măsuri de avertizare iar unora dintre acestea li s-au aplicat și amenzi contravenționale în baza Decretului 153/1970. Totodată, cu măsurile întreprinse și rezultatele obținute au fost informate organele locale de partid.

Prin modul în care s-a acționat, s-a reușit crearea de suspiciuni și neîncredere reciprocă în rîndul membrilor sectei, ceea ce a determinat, ca o primă reacție, izolarea, iar apoi abținerea și chiar renunțarea unora de a mai desfășura acțiuni potrivnice statului nostru prin participarea la activității iehoviste.

Maior Moga Corneliu

Precara gîndire a... „Filozofului“

Universitatea București cuprinde circa 5000 de studenți (cursuri de zi și fără frecvență), pe care îi pregătește pentru nobilele profesii de jurist, filolog, matematician etc. și îi învață ca, după absolvire, la locurile unde vor primi repartiția să-și aducă contribuția la ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a pregătirii viitoarelor generații de oameni ai muncii, cu răspunderi sociale.

Profilul eterogen al facultăților ce pot fi frecventate impune tuturor cadrelor didactice un înalt grad de profesionalism, fundamentat — în primul rînd — pe o cunoaștere temeinică a hotărîrilor și documentelor de partid ce guvernează sistemul de învățămînt, pe un deosebit spirit pedagogic, pe discernămint politic și juridic, toate aceste atribute avînd menirea de a oferi fiecărui dascăl paleta de metode și mijloace cu care să rezolve situațiile studenților care, eventual, vor ridica „probleme“, inclusiv pe linia muncii de securitate.

În acest context, majoritatea covârșitoare a studenților Universității București își dedică întregul timp participării la cursuri și seminarii, la activitățile de studiu și obștești, unde împreună cu cadrele didactice contribuie la bunul mers al procesului de învățămînt.

Dar, printre aceste vlăstare — oamenii de mîine ai societății românești — mai sînt unii care, pe fondul unei pregătiri universitare bune, sub influența unor factori exteriori nocivi, derutanți, încearcă să facă notă discordantă față de restul studenților, considerînd că „ideile“ sau „gîndirile“ lor nu sînt înțelese de cadrele didactice și, cu atît mai mult, de colegii de an sau din alte facultăți.

Un astfel de caz l-a reprezentat, începînd din februarie 1988, „Filozoful“, student în anul III la Facultatea de istorie-filozofie, în vîrstă de 23 ani, membru U.T.C., care „a reușit“ ca, într-un termen relativ scurt, să polarizeze în jurul său pe Marius O., Florin L., Marius U., George S. și Anghel C., studenți în cadrul aceluiași an — unii membri de partid —, să-i convoace în mod frecvent la Căminul Studențesc „Grozăvești“ unde, pe fondul audierii știrilor transmise de posturile de radio străine, îi angrena în comentarii denigratoare la adresa realităților social-politice din țara noastră, le citea din „gîndirea“ sa literară care, de asemenea, avea conținut necorespunzător și, în mod persuasiv, căuta să-i determine la acțiuni „îndrăznețe“, cum ar fi fost, printre altele, participarea lor la Congresul „Solidarității“ din Polonia, desigur, prin trecerea frauduloasă a frontierei de stat a Republicii Socialiste România.

La asemenea întruniri, „Filozoful“ beneficia și de prezența unui absolvent al Facultății de filologie, respectiv Caius D., precum și a lui Claudiu S., lucrător la Muzeul de istorie din Brașov, care-l ajutau cu diverse materiale documentare pe linia „gîndirii“ lui, devenită pînă la urmă absolut precară și ostilă.

Acordînd atenția cuvenită informației de primă sesizare, ofițerul din Securitatea municipiului București care asigură contrainformativ Univer-

sitatea a procedat de urgență la deschiderea dosarului de urmărire informativă asupra „Filozofului“ și adeptilor săi. Pe baza unui judicios plan de măsuri, în care au fost prevăzute și duse la îndeplinire sarcini concrete făcându-se uz de o gamă largă de metode și mijloace specifice muncii de securitate (un rol de seamă avîndu-l introducerea unor mijloace speciale la domiciliul obiectivului), s-au putut stabili adevăratele preocupări ale acestor studenți cu rezultate bune la învățătură.

Cercetările efectuate în cadrul actelor premergătoare au relevat următoarele :

— Sorin M., Marius O., Caius D., Marius U., Claudiu S., originari din Brașov și foști colegi la Liceul „Unirea“, sub înriurirea „Filozofului“, au devenit, în frunte cu acesta, principalii inițiatori ai tuturor activităților ostile menționate și desfășurate în camera de la Căminul „Grozăvești“.

În plus, pentru a da culoare acțiunilor lor, Marius O. a obținut de la Claudiu S. — deci, de la muzeograful din Brașov — mai multe decupaje din ziare legionare editate în anul 1940 („Porunca vremii“, „Cuvîntul“, „Omul și pogonul“) referitoare la Dictatul de la Viena și la alte evenimente politice din acea perioadă, pe care le-a prezentat la facultate, în cadrul unui seminar de istorie.

„Filozoful“, cunoscut încă din anii 1985 și 1986 că a cîntat la Cluj în prezența unor studenți cîntece cu conținut legionar, a propus „loco-tenenților“ săi, Caius D. și Marius O., crearea unui „samizdat“ (termen de origine rusă desemnînd caracterul neoficial, nonconformist și disident al unei publicații) în care fiecare să-și susțină creațiile literare cu conținut protestatar, pe care apoi să-l multiplice și să-l difuzeze în rîndul studenților din București.

— Inițiativele anturajului nu s-au rezumat numai la atît, aceștia intenționau înființarea în România a unei „societăți istorice“ neoficiale, ale cărei temelii — considerau ei — trebuiau puse de cîțiva intelectuali contestatari, iar scopul principal al societății să fie crearea de institute „fantomă“ care să funcționeze în paralel cu cele oficiale. Fiînd siguri de o asemenea reușită, s-au gîndit că ar fi bine să se numească „Tinerii liberali“ sau „George Brătianu“, ceea ce demonstrează, în mod concludent, alunecarea anturajului pe o linie „liberalistă“, propagată cu insistență în rîndurile intelectualilor de diverse posturi de radio și oficine de spionaj și diversiune străine.

— De asemenea, Marius O. a fost preocupat de realizarea unor fotomontaje cuprinzînd fotografii și texte, referitoare la „demolarea“ unor localități rurale în cadrul acțiunii de sistematizare teritorială, pe care să le expedieze unor publicații din străinătate.

— Ca un corolar al tuturor acestor acțiuni necorespunzătoare, „Filozoful“ și Marius O. au discutat și analizat inclusiv posibilitatea plecării ilegale din țară în vederea participării la Congresul Sindicatului „Solidaritatea“ din Polonia, unde să ducă un așa-zis mesaj din partea unor simpatizanți din România ai organizației respective.

Pentru ca aceste activități necorespunzătoare să nu se extindă în rîndul colegilor de an sau de la alte facultăți, ofițerul care a lucrat acțiunea informativă, executînd la termenele stabilite sarcinile prevăzute în planurile de măsuri, cercetînd informativ toate elementele din caz, a reușit să prevină ca „Filozoful“ să prindă în tentaculele lui și alți tineri și să destrame operativ anturajul format.

Cazul a fost finalizat prin :

— avertizarea numiților Sorin M. („Filozoful“), Marius O., Caius D. și Claudiu S., avînd în vedere gradul lor de răspundere și implicare în acțiunile menționate, prilej cu care cei în cauză și-au recunoscut în totalitate faptele și s-au angajat ca în viitor să nu mai comită astfel de acțiuni grave ;

— atenționarea, în prezența factorilor educaționali, a numiților Marius U. și George S., elemente cu contribuție mai redusă la acțiunile „Filozofului“ ;

— informarea organelor de partid competente cu privire la faptele comise de Florin L. și Anghel C. (membri de partid) ;

— informarea Consiliului Asociației Studenților Comuniști din România cu faptele comise de studenții ce s-au constituit în anturajul „Filozofului“, pentru a se întreprinde măsurile educative necesare.

Pentru conspirarea rețelei informative cu care a fost lucrat cazul, pe parcursul anchetelor informative desfășurate, Caius D. a fost compromis față de celelalte persoane din grup, creindu-li-se impresia că el este cel care a determinat luarea unor măsuri asupra lor de către organele de securitate. Acest lucru a fost realizabil deoarece Caius D. era cotate de „Filozof“ și membrii anturajului ca un tip lăudăros, intrigant, cu un aer de superioritate datorat „culturii sale generale“ de excepție, creînd prin comportamentul său nenumărate animozități în grupare.

Toate aceste măsuri au fost realizate cu acordul și sprijinul Direcției de Cercetări Penale.

De asemenea, măsurile prin care s-a finalizat cazul s-au realizat prin intermediul factorilor de răspundere din cadrul Universității București, sub controlul și cu sprijinul Comitetului de partid al Centrului Universitar, cu informarea prealabilă a Comitetului Municipal București al P.C.R., iar prin Direcția I-a, a fost informat ministrul învățămîntului.

Elementele implicate în anturaj au fost și sint menținute în contact pentru a li se urmări permanent activitatea și preocupările.

Din analiza acestui caz s-au desprins concluzii și învățăminte referitoare atât la împrejurările care au permis o astfel de activitate, cât și la modul cum organele de securitate au reușit neutralizarea elementelor în cauză. Astfel :

— amploarea activităților preconizate pune în evidență necesitatea acordării unei atenții sporite muncii de securitate în instituțiile de învățămînt superior, atât sub aspectul controlului informativ, al stăpînirii situației operative, cât și al modului cum se efectuează pregătirea contrainformativă în mediile și obiectivele aflate în responsabilitate ;

— în rîndul studenților români din București trebuie avută în primul rînd în vedere calitatea și amplasarea rețelei informative, pentru că, în funcție de aceasta, activitatea de supraveghere informativă asigură o cunoaștere permanentă a stării lor de spirit, depistarea imediată a ideilor și concepțiilor necorespunzătoare, a nemulțumirilor de orice gen, care s-ar putea materializa în acțiuni cu consecințe deosebite ;

— soluționarea cazului nu ar fi fost posibilă fără realizarea unui complex de măsuri, în cadrul cărora un loc principal l-au avut atât rețeaua informativă, cât și mijloacele speciale utilizate în timp optim și pe momente operative.

Măsurile informativ-operative întreprinse ulterior asupra tuturor elementelor din anturajul „Filozofului“ au evidențiat că cei în cauză au tras învățămintele necesare, au încetat să se mai întilnească, evitînd orice comentarii sau discuții cu caracter necorespunzător.

Maior Mitran Ioan

Rudele și cunoștințele —

SURSE DE INFORMAȚII

Folosirea rudelor și cunoștințelor aflate în străinătate a constituit una din metodele caracteristice ale spionajului horthyst. În cazurile descoperite de către serviciile de contraspionaj românești, în perioada dintre cele două războaie mondiale, s-a constatat că majoritatea datelor obținute de serviciile de informații horthyste proveneau pe o astfel de filieră, bine organizată.

Iată cîteva exemple :

1) La 17 ianuarie 1940, comandantul Regimentului 7 jandarmi Someș raporta că, pe baza unor date sigure, a fost pusă în urmărire numita Valeria Ionescu, sosită în România cu sarcini informative pentru serviciul de spionaj maghiar. Fiind reținută pe raza localității Marghita, unde se afla însoțită de un tînăr ofițer român cu care călătorise în tren, a rezultat că respectiva era în realitate Valeria Meruțiu, originară din comuna Borș — Bihor. Cu acest prilej asupra ei au fost găsite acte și documente care confirmau apartenența acesteia la serviciul de spionaj maghiar. La interogatoriul prealabil, Valeria Meruțiu a declarat că fusese recrutată, inițial, de un văr al ei, dezertat din Regimentul 33 artilerie în Ungaria. Apoi — determinată de respectivul să treacă fraudulos frontiera în țara vecină — a fost prezentată șefului serviciului de spionaj din Debrecen. Acolo a urmat un curs de pregătire tehnică timp de două săptămîni, după care, dîndu-i-se suma de 5.000 pengö, a fost trimisă în România pentru a culege informații cu privire la dislocări de trupe. Cea în cauză a precizat că era agenta nr. 5 a serviciului de spionaj menționat și că de fiecare dată își îndeplinea misiunile trecînd fraudulos frontiera. Multe informații erau obținute de la rude ori prin exploatarea în orb a unor cadre din armată pe care le cunoscuse în diverse împrejurări.

2) La 29 iunie 1941, Inspectoratul de jandarmi Timișoara raporta că brigadierul controlor de la punctul de frontieră Midisel furniza in-

formații unor agenți maghiari, printre care și cumnatul său, locotenentul major Linder, cunoscut că urmase cursurile de spionaj la o școală pe profil din Pyspok Oladany din Ungaria. Acesta, ori de câte ori venea la punctul de frontieră respectiv, se întâlnea atît cu mama, cit și cu sora sa din teritoriul românesc, pe care le exploata informativ.

3) Un caz mult mai relevant în sensul subliniat l-a constituit rețeaua de agenți horthyști descoperiți și arestați de organele de siguranță din Arad în luna mai 1935, fapt caracterizat de ziarul „Universul” din 27 iulie același an ca „O mare afacere de spionaj unguresc la Arad”. Aceștia — cetățeni români de naționalitate maghiară — fuseseră recrutați de cadre ale centrelor de informații din Seghedin și Bekecsaba, orașe situate în apropierea frontierei. La cercetări, ei au declarat că „au comis aceste fapte datorită stăruințelor pline de promisiuni” ale agenților recrutori unguri. În schimb, în afara informațiilor interesînd apărarea națională, li se cereau și date biografice îndeosebi asupra ofițerilor proveniți din fosta armată austro-ungară și a funcționarilor statului, mai ales a celor căsătoriți cu femei din rîndul minorității maghiare. În acest caz se insista să se precizeze de ce naționalitate era soția obiectivului vizat și ce legături de rudenie sau prietenie avea printre minoritari — atît din localitatea unde domicilia, cit și în Ungaria. Aceleași date se cereau și în cazul în care persoana studiată era de naționalitate română, urmînd să se stabilească atitudinea ei față de unguri.

Pe baza unor astfel de date și informații, serviciul secret maghiar cerea agenților care erau trimiși în România să efectueze recrutările fie direct, fie prin intermediul unor cunoștințe comune.

În fața unui asemenea pericol, Serviciul român de informații, în referatul cu privire la rezultatul cercetărilor efectuate în acest caz, propunea Ministerului Apărării Naționale să întreprindă „măsuri, cel puțin pentru ofițeri, ca la cererile de aprobări pentru căsătorie, comandantii din unități să fie cit se poate de scrupuloși” și „să se ia în considerare, în afară de celelalte condiții pe care trebuie să le îndeplinească viitoarea soție a ofițerului, și dacă aceasta nu are legături de rudenie directe sau prin alianță cu funcționari sau ofițeri din statele vecine”.

Cazul de spionaj de la Arad a mai relevat că unele proprietăți agricole situate de-a lungul frontierei de vest a României serveau drept punct de legătură cu centrele de spionaj din Ungaria. În ce sens? Autoritățile horthyste, exacerbînd problema ungarilor din România și ameste-

cîndu-se sistematic și abuziv în viața lor, instigîndu-i să adopte o atitudine neloială față de statul nostru, erau interesate să mențină la frontieră cu România o atmosferă de permanentă încordare, de agitații și provocări iredentiste și să creeze acolo canale de infiltrare a emisarilor de spionaj și propagandă subversivă. Pentru aceasta expropriaseră pe vechii deținători de ferme, înlocuindu-i cu elemente recrutate de serviciul de informații, de preferință foști militari și polițiști. Poliția română însă nu stătea degeaba. Dar controlul exercitat de către autoritățile române era îngreuiat de ușurința cu care se trecea frontiera în mod clandestin și de faptul că toți fermierii unguri din zonă dețineau acte de deplasare permanentă peste graniță. Așa era posibil ca aparent inofensivii „gospodari” unguri din preajma frontierei — în realitate interpuși ai spionajului horthyst —, sub pretext că veneau în România pentru munci agricole, să aducă scrisori, instrucțiuni și bani pe care legăturile lor informative de pe teritoriul nostru le expediau prin poștă la adresele indicate.

Iată în acest sens un pasaj din articolul publicat în „Universul”/1935 din care rezultă limpede cum erau asigurate ambele legături între centrala de informații din Ungaria și agenții din rețeaua descoperită în zonă Aradului:

„Pentru a înțelege mai bine cum au organizat ungurii o trecătoare clandestină, trebuie să arătăm că pe cîmpia arădeană și, tot astfel, în pusta maghiară cele mai multe dintre moșiile țărănești de la 10—20 ha în sus au un conac. Unul dintre acestea e pe moșia din Ungaria al lui Vörösi, iar pe pămîntul luat de Müllek în arendă, în hotarul românesc al Sân-Martinului, are și el un conac. La conacul Vörös administrator sau paznic e cumnatul lui Müllek, dincoace, la Sân-Martin, stăpîn e însuși Franz Müllek (implicat în acțiunea de spionaj amintită). Cele două conace erau la o distanță de circa 1 km. Moșiile, în schimb, se învecinează. Pe moșia lui Vörös în Ungaria, la mică depărtare de hotar, este un nuc. De acolo, din nuc, se dădea celor de pe moșia arendată lui Müllek semnalul că grănicerii români nu se aflau prin partea locului, oamenii lui Müllek putînd trece hotarul cît ai bate din palme, pierzîndu-se în via de pe teritoriul ungar. Cu toate că la conacul lui Müllek era instalat grajdul pentru caii grănicerilor români, trecerea în Ungaria pe canalul creat se făcea cînd era de serviciu la grajd un soldat ungar”.

Un alt aspect important : agenții din Arad scriau rapoartele informative folosind cerneluri simpatice — un mijloc deja consacrat la acea dată.

Un exemplu concludent : la 13 iunie 1934, Biroul poliției de siguranță Arad a interceptat o scrisoare adresată, din Ungaria, lui Ungar Lajos cu un text banal. Fiind supusă controlului tehnic, printre rîndurile textului respectiv erau scrise cu cerneală simpatică următoarele instrucțiuni :

„Am primit scrisoarea dvs. nr. 9. De data aceasta nu mi-ați dat prea mult din cele cerute de mine în ultima scrisoare.

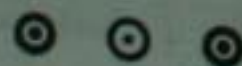
Săptămîna trecută am trimis 16.000 lei pe adresa dată în ultima dv. scrisoare. Rog să-mi transmiteți cu prima comunicare dacă sînteți în ordine. Ați primit banii ? Recipisa de expediere a banilor este la mine.

Acuma să-mi scrieți despre Regimentul de Roșiori, tot atît de amănunțit ca și despre Regimentul 93. Întreaga organizare, împreună cu numele comandanților, dar să-mi trimiteți numai date exacte și în detaliu“.

Correspondența sosită de la centrele din Ungaria era scrisă la fel. Scrisorile trimise la centru aveau, în aparență, un conținut familial, înserînd însă și date de spionaj. Pe adresa destinatarului se puneau nume fictive, care erau schimbate în mod frecvent pentru a nu atrage atenția, indicîndu-se la o stradă, care exista în realitate, un număr care nu se putea găsi nicăieri. Astfel, în orașul Bekescsaba unde s-a stabilit că plecau unele scrisori, exista, ce-i drept, o stradă numită Ferencz Jozsef, dar care nu avea numere de case mai mari de 40. Orice scrisoare sosită la poșta din localitate, avînd numere mai mari de 40, era trimisă de către poștă — desigur, în urma unei înțelegeri confidentiale și prestabilite — serviciului secret maghiar căruia îi era, de fapt, destinată.

Locotenent-colonel Dinescu Constantin

Locotenent-colonel Sultan Dumitru

Unele preocupări ale serviciilor de spionaj și contraspionaj pe linia cunoașterii și controlării comportamentului uman

Problemele cunoașterii personalității umane și, mai ales, ale previzionării comportamentului și reacțiilor oamenilor au preocupat întotdeauna serviciile de spionaj și contraspionaj, rezultatele muncii lor depinzînd în bună măsură de valorificarea cunoștințelor din medicină, psihologie, psihiatrie sau sociologie. Ca atare, s-au făcut investiții apreciabile în cercetări din domeniile respective existînd — s-ar putea spune — chiar o acerbă competiție în acest sens, ce derivă din faptul că tehnicile psihanalizei au determinat, nu o dată, mai buna cunoaștere a planurilor adversarilor și fundamentarea corespunzătoare a acțiunilor proprii.

Astfel, încă de la înființare C.I.A. a procedat frecvent la alcătuirea profilului psihologic sau psihiatric al persoanelor ce o interesau, aspect relatat chiar de un fost cadru al agenției, Howard Hunt, care, după pensionare, a fost angajat al Casei Albe și unul din principalii „eroi“ ai afacerii Watergate.

În memoriile sale, el se referă, printre altele, la un astfel de caz, respectiv cel al ziaristului Daniel Ellsberg, considerat la un moment dat „inamic public“ pentru dezvăluirea în coloanele presei a vestitelor „documente ale Pentagonului“ ce înfățișau în mod realist politica americană în perioada războiului din Vietnam. Ca urmare, în scopul compromiterii și strîngerii de probe pentru trimiterea în justiție a celui incriminat, s-au folosit și unele mijloace neortodoxe, printre care și un așa-numit „profil psihiatric“ al jurnalistului, realizat de medici de specialitate ai C.I.A. care au interpretat — din această perspectivă — totalitatea datelor obținute la un moment dat despre persoana sa, în ciuda faptului că, așa cum afirmă autorul, „C.I.A. nu era autorizată să efectueze astfel de studii decît despre cetățenii altor state care prezentau pericol pentru securitatea S.U.A.“. După care continuă : „În mod obișnuit agenția acționa, în aceste moduri, doar asupra străinilor care interesau guvernul american. Ele s-au dovedit a fi ghiduri folositoare atît în activitatea C.I.A., cit și a Departamentului de Stat. De exemplu, profilul alcătuit asupra lui Fidel Castro s-a dovedit

o sursă valoroasă de informații pentru temele de propagandă și alte acțiuni clandestine îndreptate împotriva conducătorului cubanez“.

Este cunoscut, de altfel, că asemenea mijloace nu sînt utilizate numai de serviciile de spionaj sau contraspionaj în activitățile proprii de cunoaștere, subordonare și controlare a comportamentului „șintelor“ vizate, ci sînt puse la dispoziția guvernelor respective pentru a fi folosite în diverse acțiuni ce au loc la nivel de stat. Aproape toate culeg date de studiu despre indivizi care, în perspectivă, pot ajunge în posturi de conducere, pentru a ști ce pirghii să folosească aceștia în contactele cu cei aflați în funcții, a-i manevra ulterior în direcția promovării propriilor interese și a împiedica unele persoane necorespunzătoare din punctul lor de vedere de a prelua puterea.

Nici serviciul de spionaj francez (S.D.E.C.E.) nu este străin de activități similare. Un vechi membru al acestuia, Maurice Robert, afirma: „Un spion trimis la post într-o țară străină este pregătit și testat cu cele mai noi procedee, inclusiv cele psihologice. Doctorul psihiatru André Morali Danios a fost cel care între anii 1944—1971 a asigurat la S.D.E.C.E. acest lucru. Opinia sa este că un agent se definește după capacitatea de adaptare în medii diferite și ostile; trebuie, de asemenea, să fie pasionat pentru acțiunile secrete, să știe să rețină cele mai mici detalii în toate împrejurările și să se abțină de a emite o opinie“. Medicul francez impunea tuturor informatorilor o serie de teste prin care le verifica răbdarea, percepția, inteligența și alte date ale comportamentului lor psihic, în vederea exploatării posibilităților acestora cu maximum de randament.

Preocupări destul de intense pe această linie le are și serviciul secret israelian dar, după cum afirma un cadru al său, „O astfel de muncă este mult mai eficientă dacă este desfășurată în afara Israelului, dintr-o serie întregă de motive. În primul rînd, pentru faptul că Israelul este o națiune mică și compactă unde vorbele se răspîndesc la fel de repede ca într-un sat. Orice lucru neobișnuit sau bizar din domeniul informațiilor se impune să fie experimentat în afara teritoriului țării. Acolo o mare parte din teste pot fi ascunse sub masca altor aspecte ale psihologiei, cum ar fi psihometria sau percepția extrasenzorială“.

Modalitățile de studiu psihologic și de cunoaștere a personalității umane, a comportamentului individual sînt numeroase și constituie un domeniu deosebit de sensibil și interesant în același timp. În ultima perioadă, asemenea investigații s-au intensificat și — bazîndu-se pe o teh-

nologie mult mai sofisticată — vizează inclusiv posibilitatea unui control de la distanță al reacțiilor umane prin stimularea creierului cu ajutorul mijloacelor bioelectrice și al undelor radio. De asemenea, nici experiențele din parapsihologie nu au fost neglijate. Cele din telepatie, de exemplu, sînt îndreptate, după afirmațiile unui cadru într-un serviciu de spionaj occidental, spre transferarea impulsurilor de comportament, întrucît se apreciază că sugestia la distanță ar putea determina atitudinile indivizilor fără ca ei să fie conștienți de acest lucru.

Toate aceste preocupări dovedesc în mod clar că, și în continuare, cu toate cuceririle tehnico-științifice, în activitatea de informații ca și de contrainformații esențial în cele din urmă este tot omul, cu puterea lui de analiză și sinteză, cu experiența și cunoștințele sale, cu posibilitățile pe care le are sau le poate dobîndi pentru a-și stăpîni emoțiile și a-și controla acțiunile.

Maior Brașoveanu Vasile

DISPOZITIVE EXPLOZIVE IMPROVIZATE DISIMULATE ÎN DIFERITE OBIECTE CU ASPECT INOFENSIV

Explozivul se definește ca fiind o substanță sau un amestec de substanțe care, sub acțiunea căldurii sau a unui factor mecanic, are proprietatea de a se descompune brusc și violent, cu dezvoltare de căldură, lumină și gaze, provocând o creștere mare a presiunii la locul exploziei.

Explozia reprezintă o reacție chimică sau fizică foarte rapidă, violentă, însoțită de efecte mecanice, sonore, termice, luminoase etc., provocate de descompunerea substanțelor explozive.

Procesul care declanșează explozia se numește *inițiere*. Pentru inițierea unui exploziv sau a unui amestec exploziv este necesar ca acestuia să i se transmită o anumită cantitate de energie, sub forma unui *impuls de inițiere*, care poate fi de diferite forme :

- impuls mecanic : percuție, lovire, frecare ;
- impuls caloric : scinteie, flacără, încălzire ;
- impuls electric ;
- impuls chimic ;
- impuls exploziv : capse detonante.

În măsura în care se pot distinge fenomene fizice și fenomene chimice, putem spune că există explozii de origine fizică și de origine chimică.

Dintre exploziile fizice, cele mai importante sînt cele pneumatice, produse de un gaz comprimat al cărui recipient cedează subit. Sînt de aceeași origine exploziile pe care le suferă un gaz încălzit într-un timp extrem de scurt, prin trecerea unei scinteie electrice, sau explozia unui fir metalic în care se descarcă un condensator.

Spre deosebire de exploziile fizice, cele chimice sînt rezultatul unei reacții chimice exoterme, foarte rapide, ce se desfășoară în substanța explozivă.

Exploziile chimice au în general efecte mult mai întense decît exploziile fizice. Astfel, energia pneumatică a unei butelii de gaz comprimat la 200 atmosfere reprezintă doar cîteva procente din energia chimică a unui recipient de aceeași capacitate, încărcat cu T.N.T.

Ceea ce determină puterea explozivilor nu este în realitate cantitatea mare de căldură ce se degajă, ci timpul extrem de scurt în care se produce această degajare, valoarea sa fiind de ordinul milionimilor de secundă. Spre exemplu, la explozia unei cantități de 1 kg T.N.T. se degajă o cantitate de căldură de 950 kcal., într-un interval de timp de 10^{-5} dintr-o secundă. Puterea exploziei este în acest caz de 55.000.000 C.P. Spre a înțelege ce reprezintă această putere fantastică este suficient să menționăm că numai 450 grame substanță explozivă pot distruge complet prin perforare o placă de beton groasă de 660 mm.

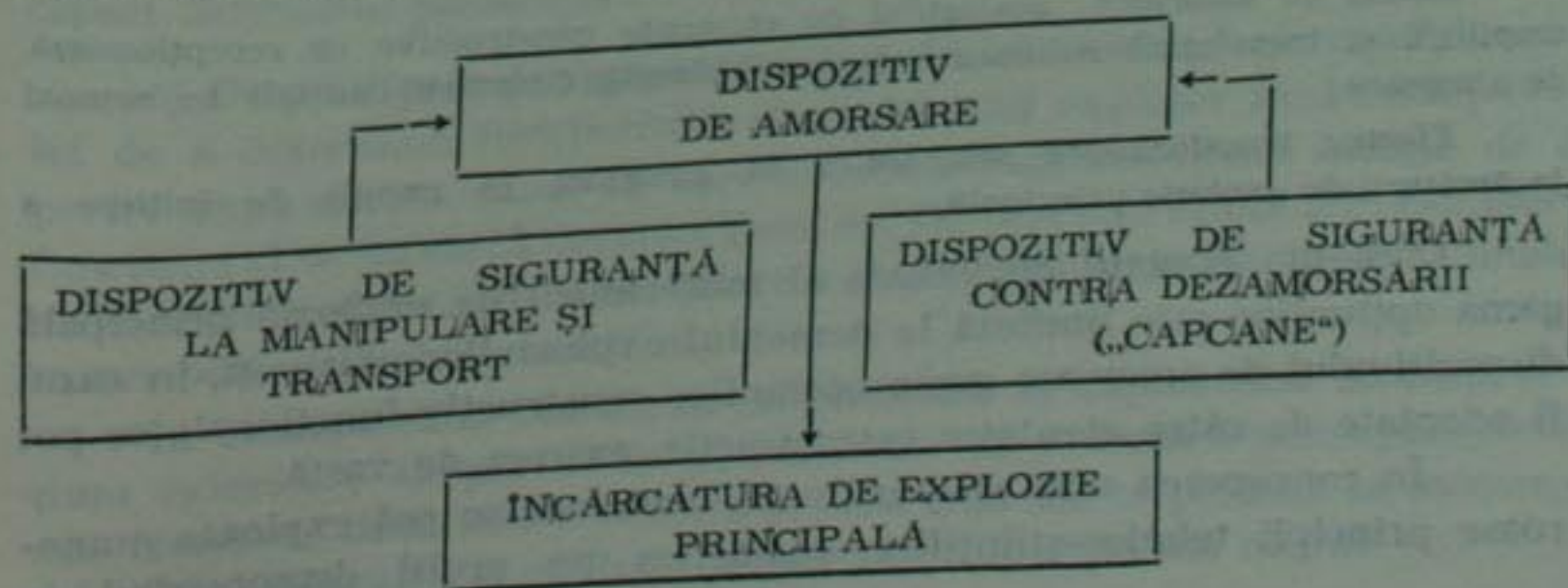
Exemplele numerice prezentate permit să ne formăm o imagine concludentă asupra energiilor enorme înmagazinate în substanțele explozive și, implicit, asupra necesității de a respecta cu rigurozitate măsurile de siguranță ce se impun în cazul descoperirii unor dispozitive explozive improvizate.

I Dispozitive explozive improvizate. Principii constructive și funcționale

Principial, un dispozitiv exploziv improvizat este constituit din următoarele părți componente :

- a) încărcătura de explozie principală ;
- b) dispozitivul de amorsare ;
- c) dispozitive de siguranță contra dezamorsării („capcane“) ;
- d) dispozitive de siguranță la manipulare și transport.

Schema constructivă generală a unui dispozitiv exploziv improvizat este următoarea :

ROLUL CONSTRUCTIV ȘI FUNCȚIONAL AL PARȚILOR COMPONENTE ALE UNUI DISPOZITIV EXPLOZIV IMPROVIZAT

a) **Încărcătura de explozie principală.** Rolul funcțional al încărcăturii de explozie principală este evident, ea constituind suportul material al obținerii efectelor distructive urmărite de atentator.

Efectele distructive ale încărcăturii de explozie principală constau în: efectul prin schije; efectul prin suflu; efectul incendiar.

Efectul prin schije poate fi amplificat prin introducerea — în compunerea dispozitivului exploziv improvizat — a unei cantități de schije „prefabricate” (fragmente metalice, din sticlă sau masă plastică), ce se adaugă la schije produse ca urmare a exploziei, prin sfărîmarea conținutului dispozitivului exploziv improvizat și a materialelor din zona exploziei.

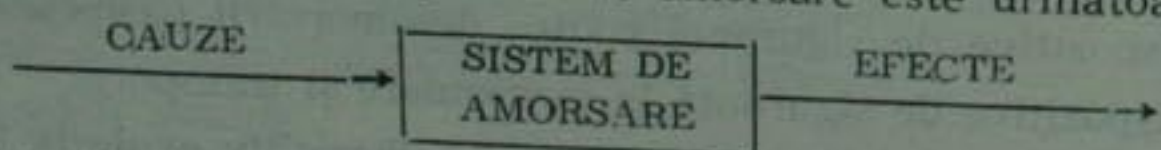
Efectul prin suflu este produs de unda de șoc, ce acționează asupra forței vii și a obiectelor, producînd traumatisme grave, de cele mai multe ori letale, precum și importante distrugerii materiale.

Efectul incendiar constă în aprinderea materialelor inflamabile din zonă ca urmare a temperaturii de explozie (valori de ordinul miilor de grade Celsius).

Practic, pentru realizarea încărcăturii de explozie principală se pot folosi explozivi clasici (pulberi cu sau fără fum, explozivi brizanți), plastici, cei folosiți în economia națională (industriali), precum și cei improvizați.

b) **Dispozitivul de amorsare** constituie un element esențial în construcția și funcționarea oricărui dispozitiv exploziv improvizat.

Schema-bloc a unui dispozitiv de amorsare este următoarea:

Cauze: acțiuni exterioare simple (impulsuri inițiale), care constau în diferite forme de energie;

Sistem de amorsare: ansamblul de elemente constructive ce recepționează, amplifică și transformă acțiunea exterioară simplă (impulsul inițial) în semnal de amorsare;

Efecte: transformarea semnalului de amorsare în impuls de inițiere a încărcăturii de explozie principală.

Dacă din punctul de vedere al încărcăturii de explozie principală gama opțiunilor este limitată la domeniul explozivilor existenți, în cazul dispozitivului de amorsare gama opțiunilor constructiv-funcționale ce pot fi adoptate de către atentator este, practic, extrem de vastă.

În conceperea unui dispozitiv de amorsare se pot exploata numeroase principii tehnico-științifice, cazuistica pe profil demonstrînd în

acest sens abilitatea și cunoștințele tehnice din ce în ce mai avansate ale teroriștilor ce fac apel la cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii.

Este evident că nu se poate realiza o prezentare exhaustivă a dispozitivelor de amorsare. Pot fi enumerate însă câteva posibile acțiuni exterioare simple (impulsuri inițiale):

- presiune (apăsare)/anularea presiunii (apăsării);
- tracțiune/anularea tracțiunii;
- mișcare (translație sau rotație);
- variații termice;
- variații barometrice;
- unde și radiații de diferite naturi;
- modificarea parametrilor unor cîmpuri constante (electrice, magnetice etc.);
- apropiere/contact.

În funcție de natura acțiunii exterioare simple adoptate de către atentator ca impuls inițial este conceput și realizat sistemul de amorsare.

O categorie aparte de dispozitive de amorsare o constituie sistemele la care funcționarea dispozitivului exploziv improvizat este „programată”, ea nefiind dependentă de apariția unei acțiuni exterioare simple (impuls inițial). În acest caz sistemul de amorsare se autoinițiază la momentul stabilit anterior de atentator, găsindu-se în fața așa-numitelor „dispozitive cu întirzieri” sau „temporizatoare”. Aceste sisteme prezintă pentru atentator avantajul producerii exploziei exact la momentul dorit, spre deosebire de restul sistemelor la care apariția acțiunilor exterioare simple este totuși aleatoare.

Ținînd cont de faptul că pentru inițierea detonației încărcăturii de explozie principală se folosesc, de regulă, capse detonante electrice sau pirotehnice, semnalul de amorsare furnizat de sistemul de amorsare nu reprezintă altceva decît închiderea circuitului electric de alimentare a capsei detonante electrice, respectiv aprinderea fitilului de amorsare al capsei detonante pirotehnice.

c) **Dispozitivele de siguranță contra dezamorsării („capcanele”)** au rolul de a determina funcționarea dispozitivului exploziv improvizat, respectiv explozia, în cazul în care acesta a fost descoperit înainte de a funcționa și se încearcă dezamorsarea sa. De cele mai multe ori „capcana” nu constituie altceva decît o dublare a dispozitivului de amorsare, în unele cazuri putîndu-l chiar substitui.

În conceperea și realizarea „capcanelor” se exploatează aceleași acțiuni exterioare simple ca la dispozitivele de amorsare principale, cele mai frecvente fiind însă sistemele la care explozia se produce în momentul în care dispozitivul exploziv improvizat este *atins sau mișcat*.

d) **Dispozitivele de siguranță la manipulare și transport (siguranțele)** sînt realizate de atentator pentru a putea transporta și amplasa în siguranță dispozitivul exploziv improvizat la locul dorit. După amplasarea dispozitivului exploziv improvizat atentatorul înlătură aceste siguranțe, ceea ce face ca dispozitivul exploziv improvizat să fie activat, gata de funcționare. În practică, siguranțele la manipulare și transport sînt realizate pe structura dispozitivului de amorsare, nefiind altceva decît „comutatoare“ ce permit sau interzic accesul acțiunii exterioare simple (impuls inițial) spre sistemul de amorsare sau blochează/deblochează calea semnalului de amorsare.

PRINCIPII DE CONSTRUCȚII ȘI FUNCȚIONARE A DISPOZITIVELOR EXPLOZIVE IMPROVIZATE

Așa după cum nu se poate realiza o prezentare exhaustivă a sistemelor de amorsare, nici în cazul principiilor de construcție și funcționare a dispozitivelor explozive improvizate nu se pot enumera toate schemele existente sau posibile. Amploarea deosebit de mare a gamei de scheme constructive și funcționale posibile la dispozitivele explozive improvizate rezultă nemijlocit din numeroasele opțiuni ce pot fi adoptate de către atentator în conceperea și realizarea dispozitivului de amorsare, dispozitivului de siguranță contra dezamorsării și dispozitivului de siguranță la manipulare și transport.

Acest fapt face ca activitatea practică de neutralizare a dispozitivelor explozive improvizate să nu se poată desfășura pe baza unor algoritmi concrete, de amănunt, ci pe baza unor proceduri cu caracter general, pe fondul cărora sînt implimentate măsurile de siguranță menite să reducă la minimum riscul inerent activității de neutralizare a dispozitivelor explozive improvizate.

După cum s-a menționat anterior, cea mai importantă parte componentă a unui dispozitiv exploziv improvizat este dispozitivul de amorsare. Pornind de la natura acțiunilor exterioare simple (impulsuri inițiale) vom enumera în cele ce urmează cîteva sisteme posibile de dispozitive de amorsare :

— presiune (apăsare) : presiunea aplicată direct sau indirect pe un piston sau pe un element flexibil care închid un comutator electric, eliberează un percutor, sparg o fiolă conținînd o substanță chimică etc. ;

— anularea presiunii (apăsării) : dispozitiv ce generează semnalul de amorsare la anularea presiunii (înlăturarea unei sarcini) ; în mod curent aceste dispozitive utilizează percutoare cu arc armate sau comutatoare electrice ;

— mișcare (translație sau rotație) : se folosesc în acest caz contacte alunecătoare sau contactoare cu mercur pentru închiderea unor circuite electrice ; sînt *extrem de sensibile și periculoase* ;

— variații termice : se folosesc lamele bimetalice ce generează semnalul de amorsare la creșterea sau scăderea temperaturii mediului înconjurător ; pot fi considerate și dispozitive de întîrziere, timpul de întîrziere fiind timpul necesar atingerii temperaturii de lucru a comutatorului cu lamelă bimetalică ;

— variații termice : sînt dispozitive ce folosesc incinte elastice al căror volum se mărește sau se micșorează după cum variază presiunea atmosferică înconjurătoare ; se folosesc în principal în acțiuni de sabotare a aeronavelor ;

— unde și radiații de diferite naturi : dispozitivele de amorsare din această categorie se bazează pe recepționarea unei anumite categorii de undă sau radiație, receptorul avînd rolul de a interpreta unda sau radiația respectivă ca impuls inițial ce generează apariția semnalului de amorsare ; sînt *extrem de periculoase*, în această categorie intrînd dispozitivele explozive improvizate cu radiocomandă ;

— modificarea parametrilor unor anumite cîmpuri constante : dispozitivele de amorsare din această categorie sînt sisteme electronice extrem de sensibile și periculoase ce determină producerea semnalului de amorsare în momentul în care un anumit cîmp (electric, magnetic etc.) din jurul dispozitivului exploziv improvizat este perturbat prin apropierea unei persoane sau obiect ;

— apropiere/contact : sînt dispozitive de amorsare *foarte sensibile și periculoase* bazate pe comutatoare vibrante, inducție magnetică, inducție în frecvență etc.

Dispozitivele de amorsare cu autoinițiere, generic denumite „temporizatoare“, se bazează pe diferite sisteme constructive, cele mai frecvent utilizate fiind :

— temporizatoare cu mecanisme de ceasornic ;

— temporizatoare electronice ;

— temporizatoare chimice ;

— temporizatoare electrolitice ;

— temporizatoare bazate pe principiul „oboselii materialului“.

Trebuie menționat faptul că aceste sisteme sînt din ce în ce mai fiabile, realizînd durate de întîrziere de la cîteva zeci de secunde pînă la cîteva zeci de zile.

În concluzie, mai trebuie amintit faptul că dispozitivele explozive improvizate sînt rareori constituite numai pe baza unui singur tip de acțiune exterioară simplă (impuls inițial). De cele mai multe ori se folosesc dispozitive de amorsare combinate, menite să asigure funcționarea

sigură a dispozitivului exploziv improvizat și să împiedice o eventuală tentativă de dezamorsare.

[2] Modalități de acțiune a cadrelor de securitate la descoperirea dispozitivelor explozive improvizate

S-a menționat anterior că nu pot exista metode precise și soluții infailibile în activitatea de neutralizare a dispozitivelor explozive improvizate. Acest fapt este o consecință de primă importanță a caracterului de unicat pe care îl are fiecare dispozitiv exploziv improvizat, concepția, construcția și modul său de funcționare fiind rezultatul exclusiv al ingeniozității atentatorului.

Este o mare deosebire de fond între activitatea de neutralizare a dispozitivelor explozive improvizate și activitatea artificierilor militari. Aceștia din urmă au ca obiect al muncii munițiile militare (mine, bombe de aviație, bombe de aruncător, proiectile de artilerie, grenade și focoașe de tipuri diferite) ale căror scheme constructive și principii de funcționare sînt bine cunoscute. Dispozitivele explozive improvizate, ca urmare a scopului urmărit de către atentator, sînt aproape întotdeauna disimulate în diverse containere sau obiecte cu aspect inofensiv. Acest lucru face ca organizarea lor internă să nu fie vizibilă, neexistînd posibilitatea cunoașterii directe a principiului de funcționare. Adăugînd la aceasta și faptul că de cele mai multe ori dispozitivele explozive improvizate sînt prevăzute cu „capcane” contra dezamorsării, se poate înțelege necesitatea respectării cu strictețe a măsurilor de siguranță ferme, menite să asigure obținerea neutralizării finale fără a se pune în pericol viața și integritatea fizică a personalului.

Este esențial ca orice cadru de securitate care descoperă un „colet suspect” ce ar putea disimula sub aspect inofensiv un dispozitiv exploziv improvizat să anunțe, în timpul cel mai scurt, despre acest lucru. Concomitent, trebuie să întreprindă măsuri de interzicere a accesului oricărei persoane spre „coletul suspect” descoperit, de atingere sau de mișcare a acestuia, deziderat ce este rezultanta firească a faptului că există dispozitive explozive improvizate ce pot exploda în momentul în care sînt atinse sau mișcate din loc.

De asemenea, sînt esențiale pentru activitatea ulterioară a echipei de intervenție toate informațiile ce se pot obține în legătură cu:

- localizarea „coletului suspect”;
- ora semnalizării „coletului suspect”;
- mărimea și forma acestuia, modul de ambalare, semnele particulare;
- eventualele manipulări executate „asupra coletului suspect”.

Locotenent-colonel Rădulescu Nicolae
Căpitan Ștefănuț Ion

SECURITATEA AEROPORTUARĂ — SPERANȚĂ ȘI SCEPTICISM

La 21 decembrie 1988, avionul Boeing 747 al companiei Pan Am, zborul 103, a dispărut de pe radare, 259 de pasageri și 11 locuitori ai orașului scoțian Lockerbie, unde aeronava s-a prăbușit, pierind în catastrofă. Ancheta a relevat că în cala avionului fusese plasată o bombă cu plastic ultraperfecționată.

Cazul a readus în discuție problema securității zborurilor. În ultimii ani, numărul victimelor teroriștilor aerieni a crescut: numai în 1988 asemenea evenimente au cauzat o treime din numărul total al pasagerilor decedați.

Cum se prezintă starea siguranței zborurilor pe diferite aeroporturi din lume?

Anglia: Autoritățile aeroportuare insistă ca pasagerii și bagajul de mînă să treacă prin controlul cu raze X și prin detectorul de metale. Bagajul pentru cală e verificat prin sondaj, cu raze X, sau într-o cameră de decompresiune care ar detona eventuala bombă acționată prin schimbări de presiune. Personalul de control supraveghează în sistem „omul și bagajul”. Cu toate acestea, un pasager de pe zborul Pan Am a reușit să-și pună bagajul la bord și să „piardă” avionul.

După episodul Pan Am, ministrul britanic al transporturilor a declarat că vor fi aduse îmbunătățiri și revizuirii întregului sistem de securitate de pe aeroporturile Marii Britanii. De dată recentă, personalul de

la Heathrow trece prin raze X mai mult bagaj pentru cală decât pînă în decembrie 1988.

S.U.A. : După ce o bombă a explodat pe un avion al companiei TWA care zbura de la Londra la Atena, în 1986, omorînd patru persoane, atît la TWA, cît și la Pan Am personalul de control a fost instruit să-i întrebe pe pasageri dacă și-au făcut ei înșiși bagajul ; totodată, se acordă „mai multă atenție“ persoanelor cu pașapoarte eliberate în țările arabe.

De asemenea, Administrația Federală de Aviație a dat dispoziții tuturor companiilor americane care au zboruri din Europa și Orientul Mijlociu să controleze manual sau cu raze X toate bagajele pentru cală.

R.F.G. : La Frankfurt, fiecare bagaj este identificat împreună cu posesorul acestuia, de la 1 ianuarie a.c.

Italia : După cazul Pan Am, pe aeroportul Fiumicino din Roma nu se mai permite accesul prietenilor ori rudelor în clădirea aeroportului.

Franța : La Orly se folosesc, începînd din acest an, cîini antrenați pentru depistarea explozivilor.

Răspunde actualul sistem de securitate de pe aeroporturi noilor provocări ale terorismului ?

La majoritatea aeroporturilor din Europa bagajul pentru cală e cercetat la întîmplare, dacă este cercetat. Cauza : terorismul aerian a început cu deturnările de avioane. Detectoarele de metale ori controalele cu raze X asupra bagajelor de mînă sînt bune pentru depistarea de arme și grenade, deși teroriștii care au deturnat avioane nu au prea avut nevoie de un pistol în sacoșă. Organele de securitate aeroportuară sînt de părere că, întrucît nu prea multe persoane preferă să se arunce în aer cu avionul, este destul să te asiguri că toate bagajele corespund unui pasager existent. Din acest calcul sînt excluși însă sinucigașii cu bombe sau persoanele care nu știu că li s-a pus un exploziv în bagaje.

Chiar dacă tot bagajul de mînă și cel pentru cală ar fi verificat prin aparatura existentă, posibilitatea strecurării unei bombe nu s-a exclus. Majoritatea dispozitivelor tehnice de control aflate în uz „pierd“ bombele. Detectoarele de metal, de exemplu, „scapă“ materialul plastic ; razele X revelează doar forma și densitatea substanțelor ; explozivii plastici, care pot fi modelați sub orice formă, se prezintă pe ecranul monitorului TV avînd culoarea cenușiu închis — ca o mulțime de alte lucruri.

Verificarea prin raze X ar trebui completată de controlul manual practicat de compania El Al. În 1986, personalul de securitate al El Al, și nu cel britanic, a oprit pe prietena unui terorist arab să ducă, fără să știe, o bombă la bordul unui avion al companiei respective care zbura de

la Heathrow la Tel Aviv, controlînd manual bagajul tinerei femei, care era însărcinată. Experții susțin însă că, dacă toate companiile ar adopta metodele El Al, aeroporturile ar fi blocate. Se critică sistemul de interogare interminabilă a pasagerilor practicat la această companie de către cadrele instruite să recunoască pe eventualii teroriști și pe purtătorii inocenți ai unor bombe.

Tehnologia oferă și alte posibilități : dispozitive „mirositoare“, care recunosc particulele de nitrogen emise de toate felurile de explozivi ; senzori cu infraroșii care pot detecta explozivi pe baza temperaturii acestora ; contoare dielectrice care măsoară încărcătura electrică și au reușit să identifice bombe în coletele poștale trimise în Anglia în anii '70 (aceleași contoare ar putea depista bombe-valiză în bagajul pentru cală) ; detectori neutron-termali care bombardează cu raze de neutroni substanțele și măsoară razele gama pe care acestea le eliberează (un asemenea detector e testat în prezent la Los Angeles și San Francisco).

Noua tehnologie ia însă timp spre a fi pusă la punct și este costisitoare : un detector neutron-termal costă circa un milion de dolari în prezent.

Concluziile analizei : după dezastrul de la Lockerbie, majoritatea aeroporturilor și-au perfecționat metodele de securitate existente, în loc să aplice altele noi. Acest lucru pare a fi suficient cînd personalul securității aeroportuare se află în alarmă după un atentat cu bombe. Oamenii nu pot fi ținuți însă în permanență în stare de alertă și revin repede la vechile obiceiuri. . .

Traducere și adaptare de
maior Ion Pirvu

□ □ □

FIȘIER EDITORIAL ȘI CINEMATOGRAFIC

[1] Sub îngrijirea compartimentului editorial din Centrul de informatică și documentare se află în curs de tipărire „Infrațiuni contra securității statului“ de colonel dr. Tiberiu Vârșă, maior Stelian Ivan și lt. colonel Alexandru Oлару.

Bazată pe o amplă documentare teoretică și o bogată practică judiciară, lucrarea se dorește a fi un instrument util, menit a stimula gândirea prospectivă a aparatului de securitate în vederea evaluării temeinice a pericolului potențial pe care-l pot prezenta pentru valorile sociale protegute de legea penală o serie de fapte și fenomene cu care se confruntă. De asemenea, cunoașterea adecvată a conținutului infrajeciunilor, a modalităților faptice de comitere a acestora poate și trebuie să constituie o importantă premisă a examinării temeinice, cu tot discernămintul necesar, a implicațiilor (politice, economice, sociale) ale diverselor fapte și manifestări care ar putea evolua în direcția lezării securității statului.

Realizarea unei lucrări unitare referitoare la infrajeciunile contra securității statului, deși nu acoperă în întregime domeniul de competență al organelor de securitate, este de natură să umple un gol resimțit în activitatea de perfecționare a pregătirii profesionale a cadrelor, asigurând — cel puțin în parte — necesitățile actuale pe această linie.

[2] Recent, Serviciul editorial și cinematografic al Ministerului de Interne a realizat filmul „Neutralizarea mijloacelor explozive improvizate“, destinat pregătirii de specialitate a aparatului, îndeosebi a lucrătorilor ce-și desfășoară activitatea pe profil antiterorist.

Pe parcursul proiecției, sint trecute în revistă o serie de aspecte caracteristice fenomenului violenței pe plan internațional și se face prezentarea diferitelor tipuri de materiale explozive folosite de atentatori, inclusiv a celor improvizate, a mijloacelor lor de inițiere și a „capcanelor“ pe care le folosesc aceștia pentru a împiedica neutralizarea bombelor artizanale.

Nelipsindu-i momentele de tensiune specifică, filmul redă și modul de intervenție al forțelor specializate pentru neutralizarea unui mijloc exploziv în situația descoperirii sale, fiind subliniată necesitatea sporirii vigilenței și intensificării cooperării între organele Ministerului de Interne și ale Departamentului Securității Statului pe linia prevenirii oricăror acțiuni teroriste pe teritoriul Republicii Socialiste România.